

TÜRKİYE TAHIL PİYASASINDA
MEVCUT DURUM &
2026 HASAT ÖNCESİ BEKLENTİLER &
KAMU POLİTİKALARI

İSMAİL KEMALOĞLU

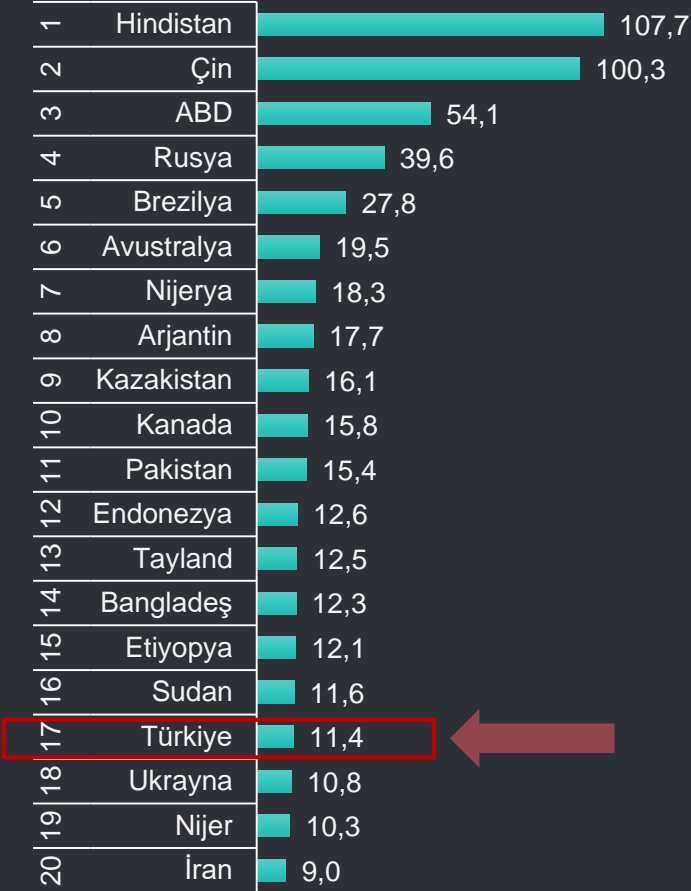
İK TARIMÜSSÜ

ULUSLARARASI DANIŞMANLIK

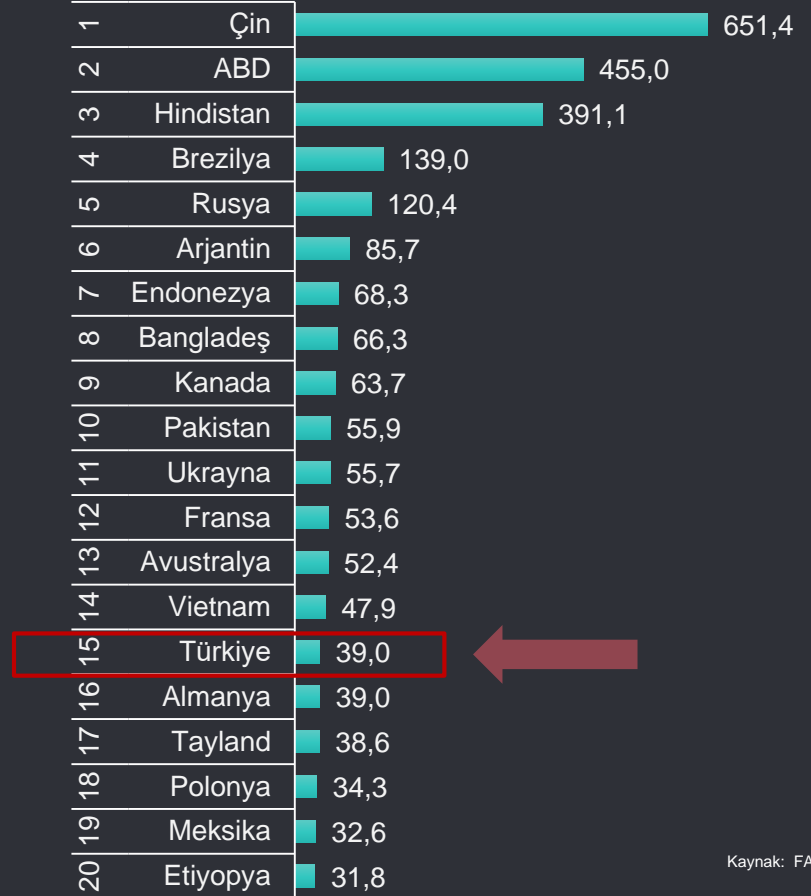
Türkiye Tahıl Piyasasında Mevcut Durum

TAHILDA TÜRKİYE'NİN KÜRESEL KONUMU

Tahıl Ekili Alan-Ülkeler (milyon ha)

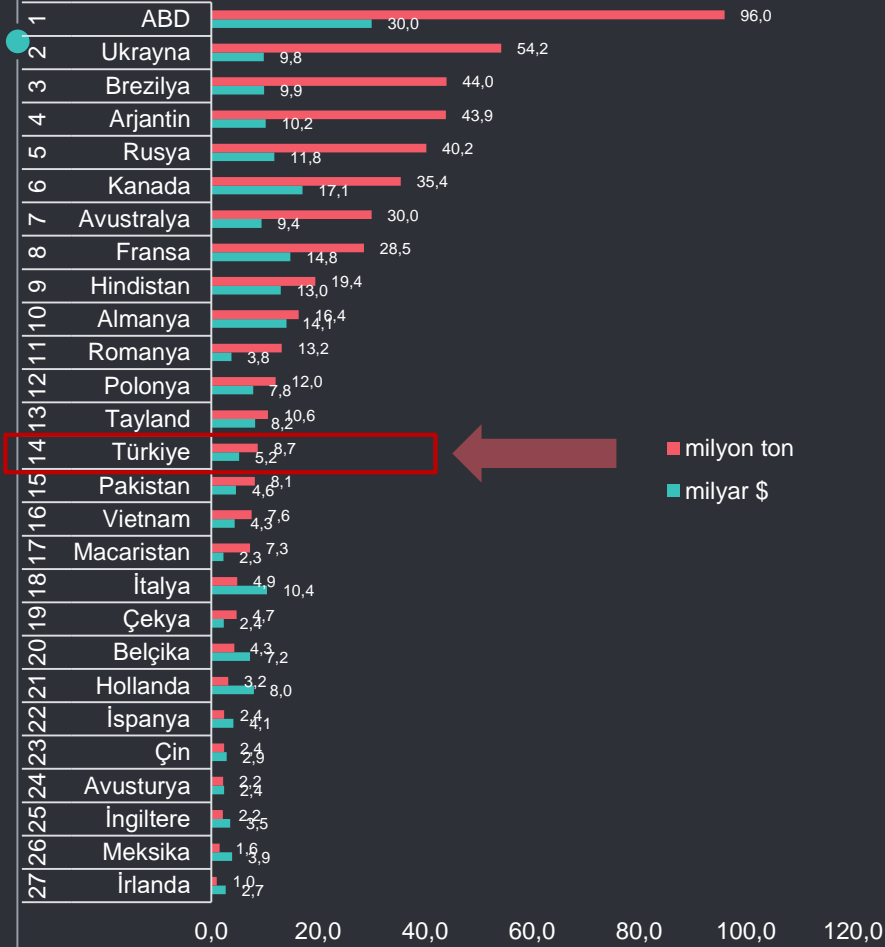

Tahıl Üreticisi Ülkeler (milyon ton)

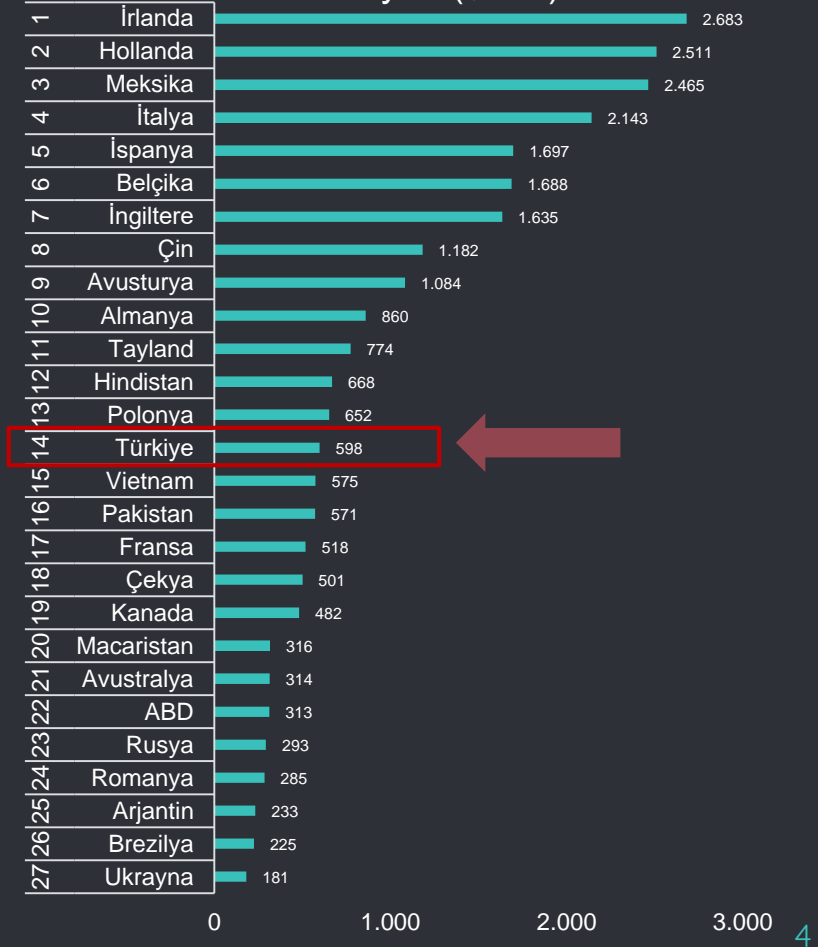

TAHILDA TÜRKİYE'NİN KÜRESEL KONUMU

Tahıl ve Mamulleri İhracatı

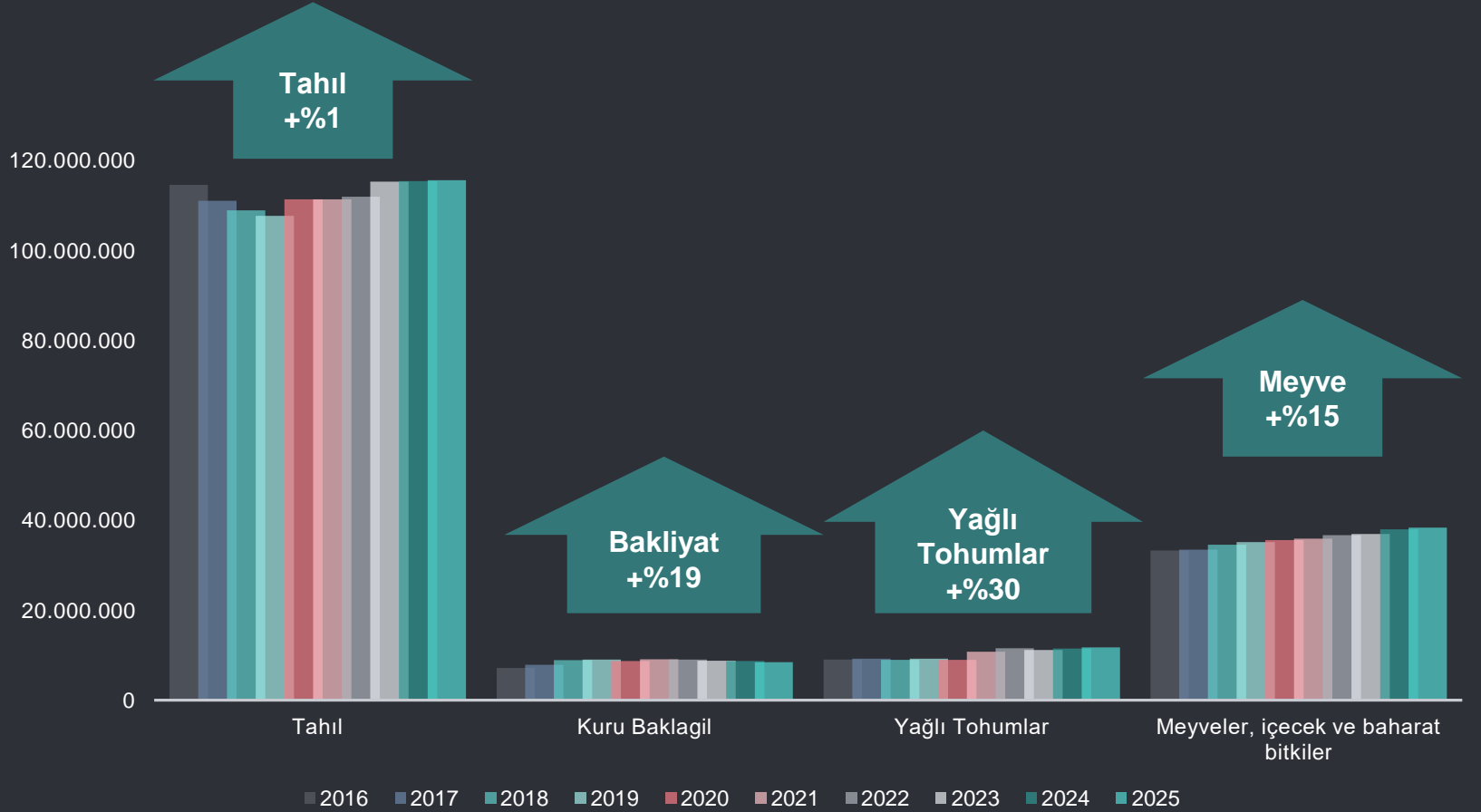

Tahıl ve Mamulleri İhracatı Birim Fiyatı (\$/ton)

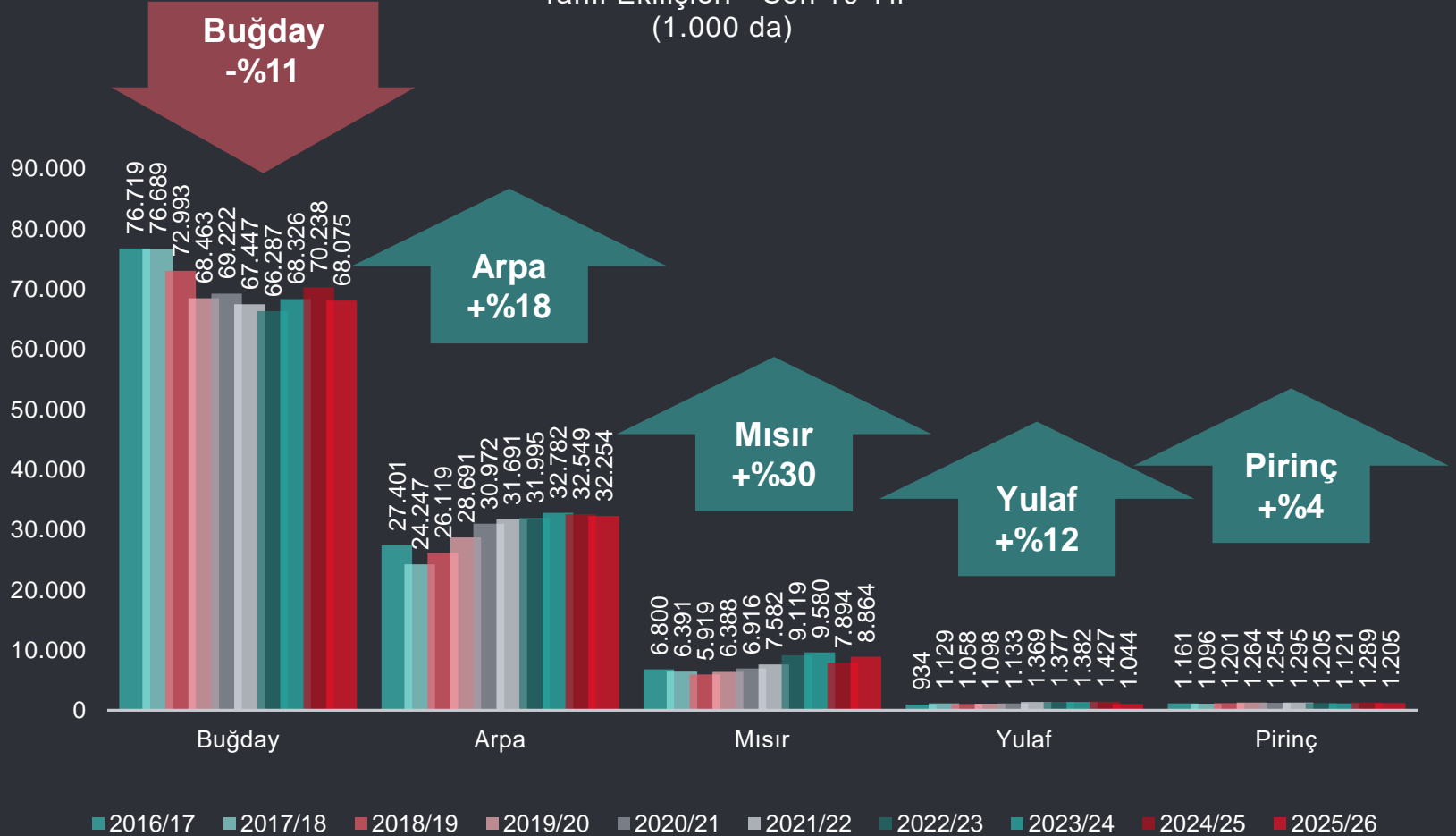

Ürün Ekiliş Deseni - Son 10 Yıl (Da)

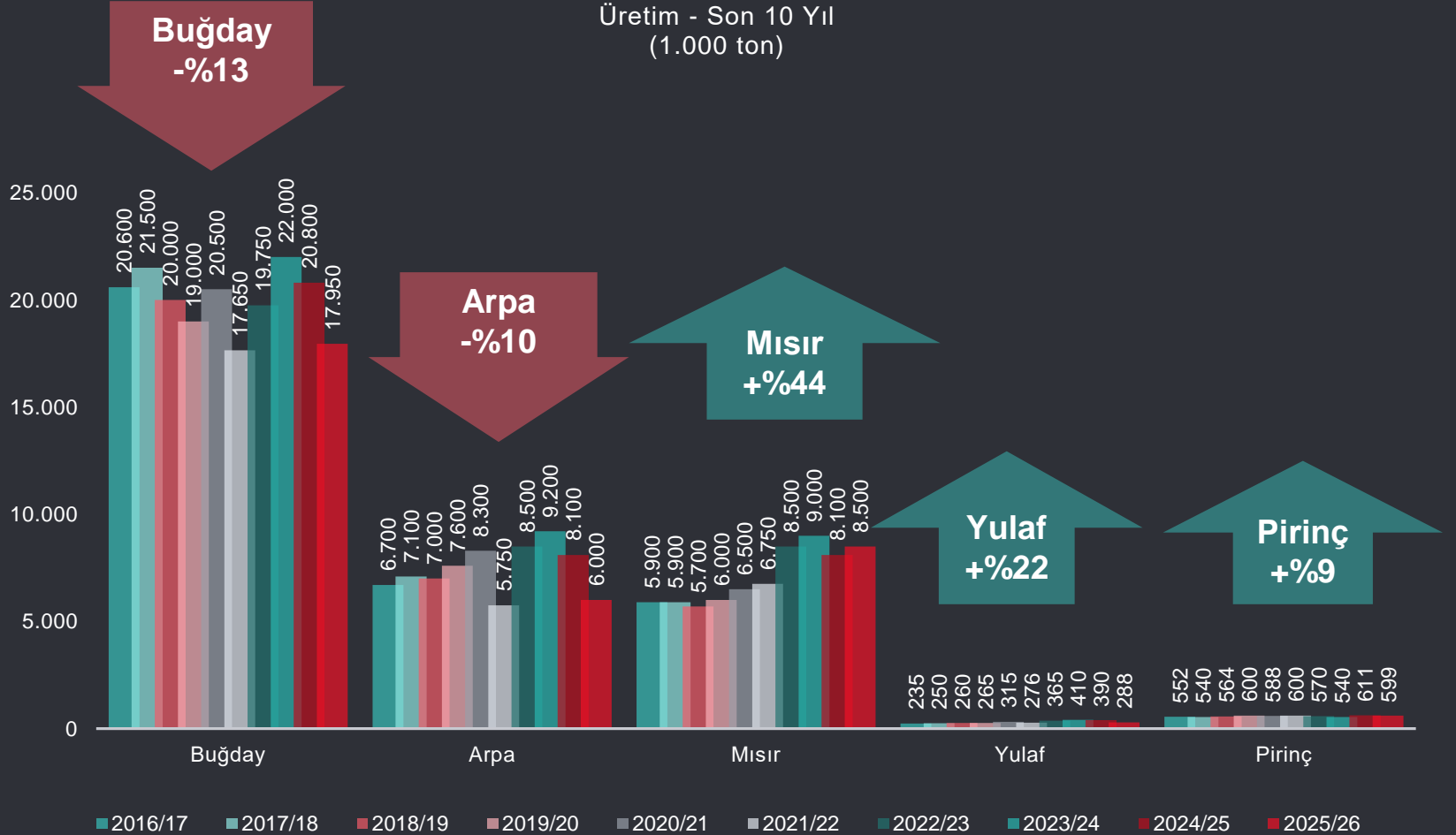
ÜRÜN DESENİNDE SON 10 YIL

Tahıl Ekilişleri - Son 10 Yıl
(1.000 da)

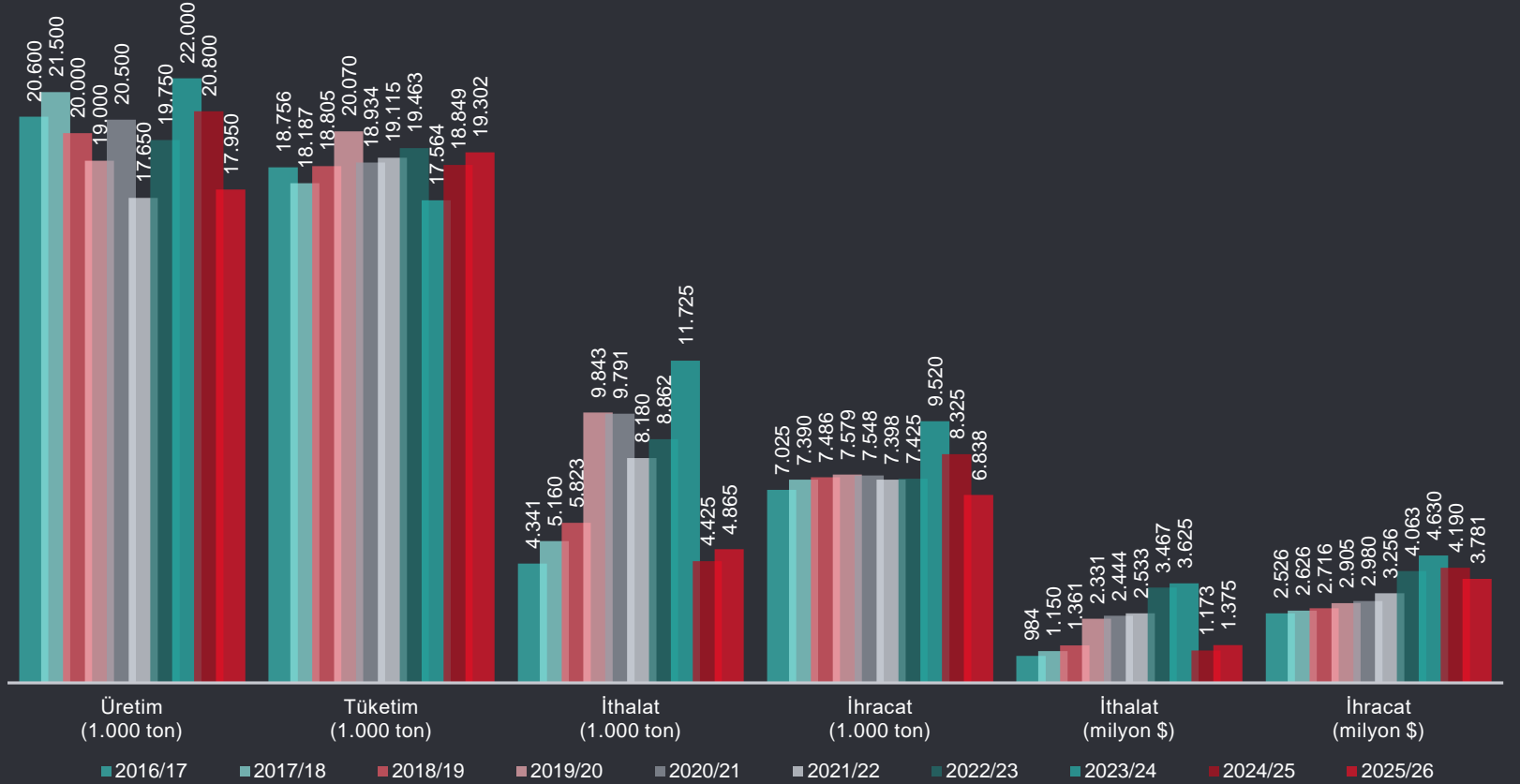

ÜRETİMDE SON 10 YIL

BUĞDAY -(SON 10 YIL)

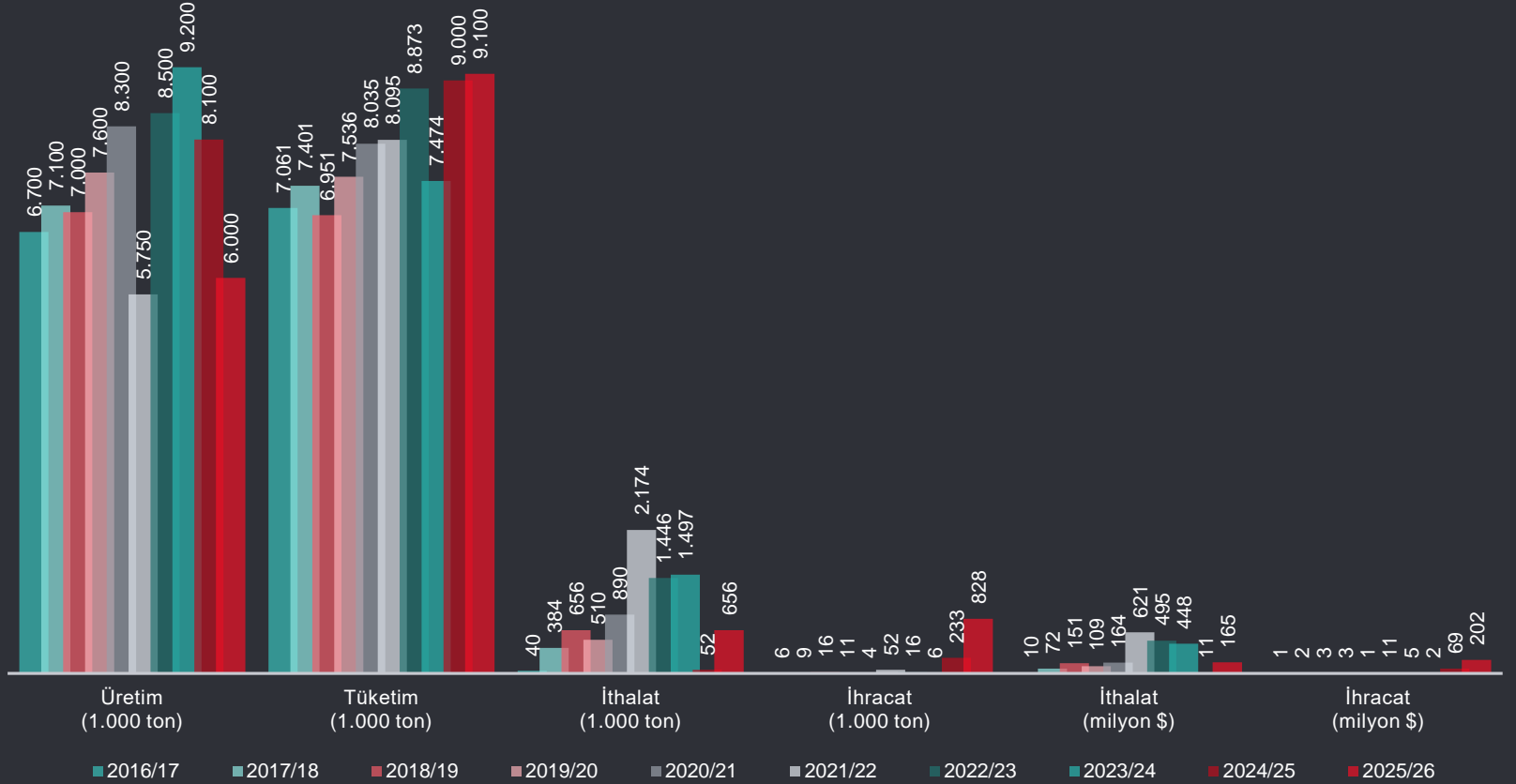
Buğday Dengesi - Son 10 Yıl

Kaynak: TÜİK,
Dış ticaret verilerine mamul
madde verileri buğday karşılığı
olarak eklenmiştir.

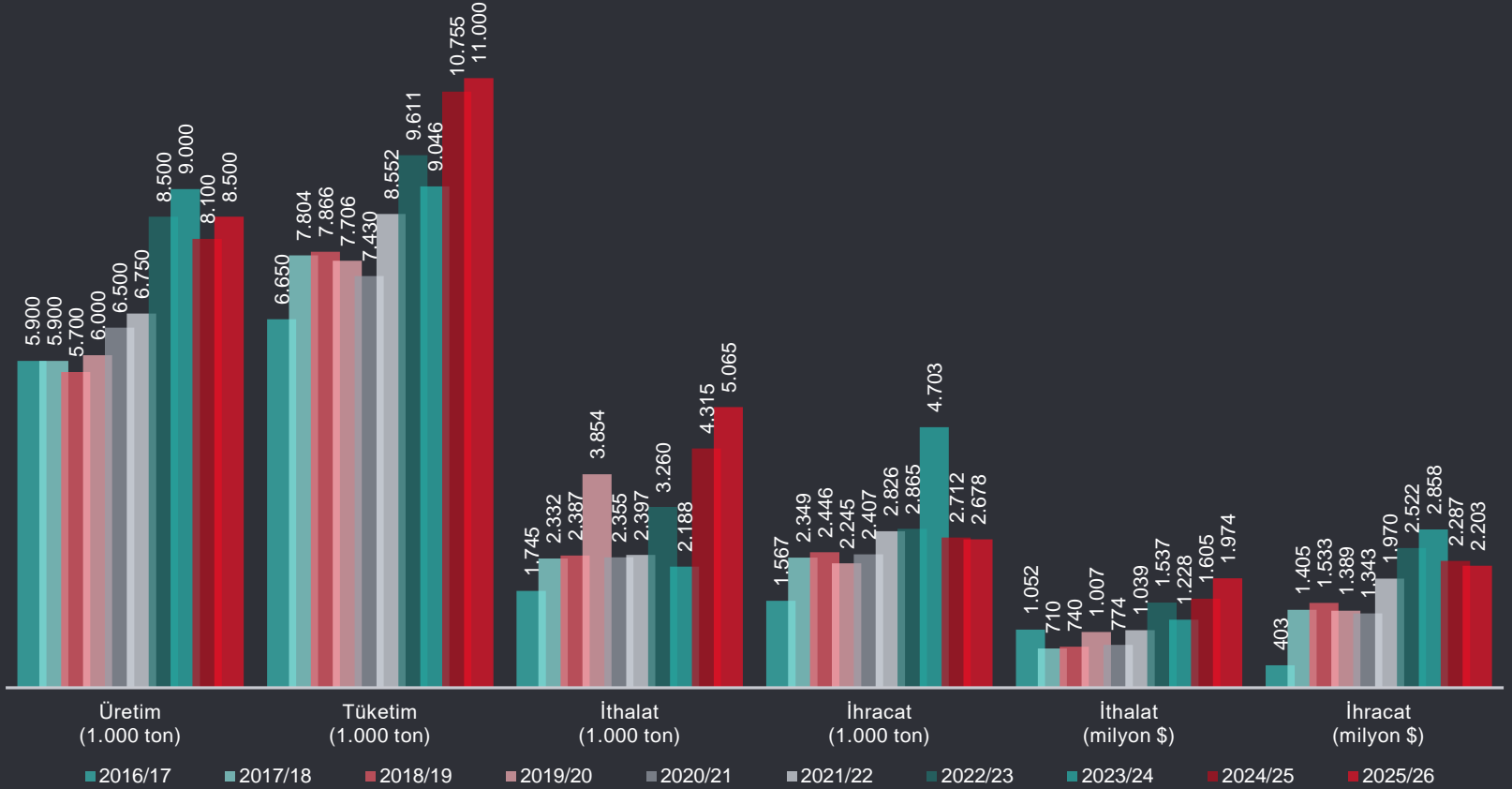
ARPA -(SON 10 YIL)

Arpa Dengesi - Son 10 Yıl

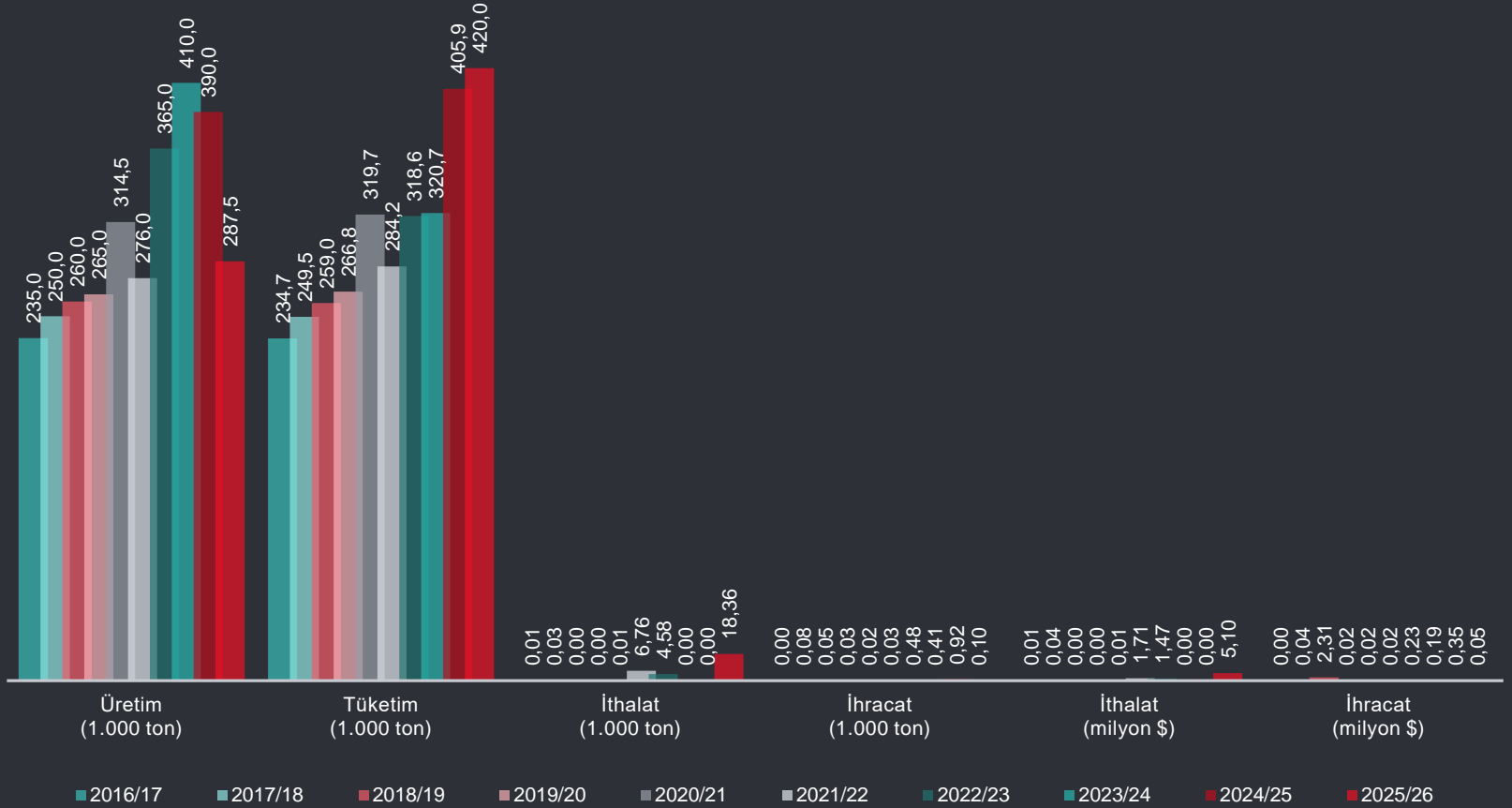
MISIR -(SON 10 YIL)

Mısır Dengesi - Son 10 Yıl

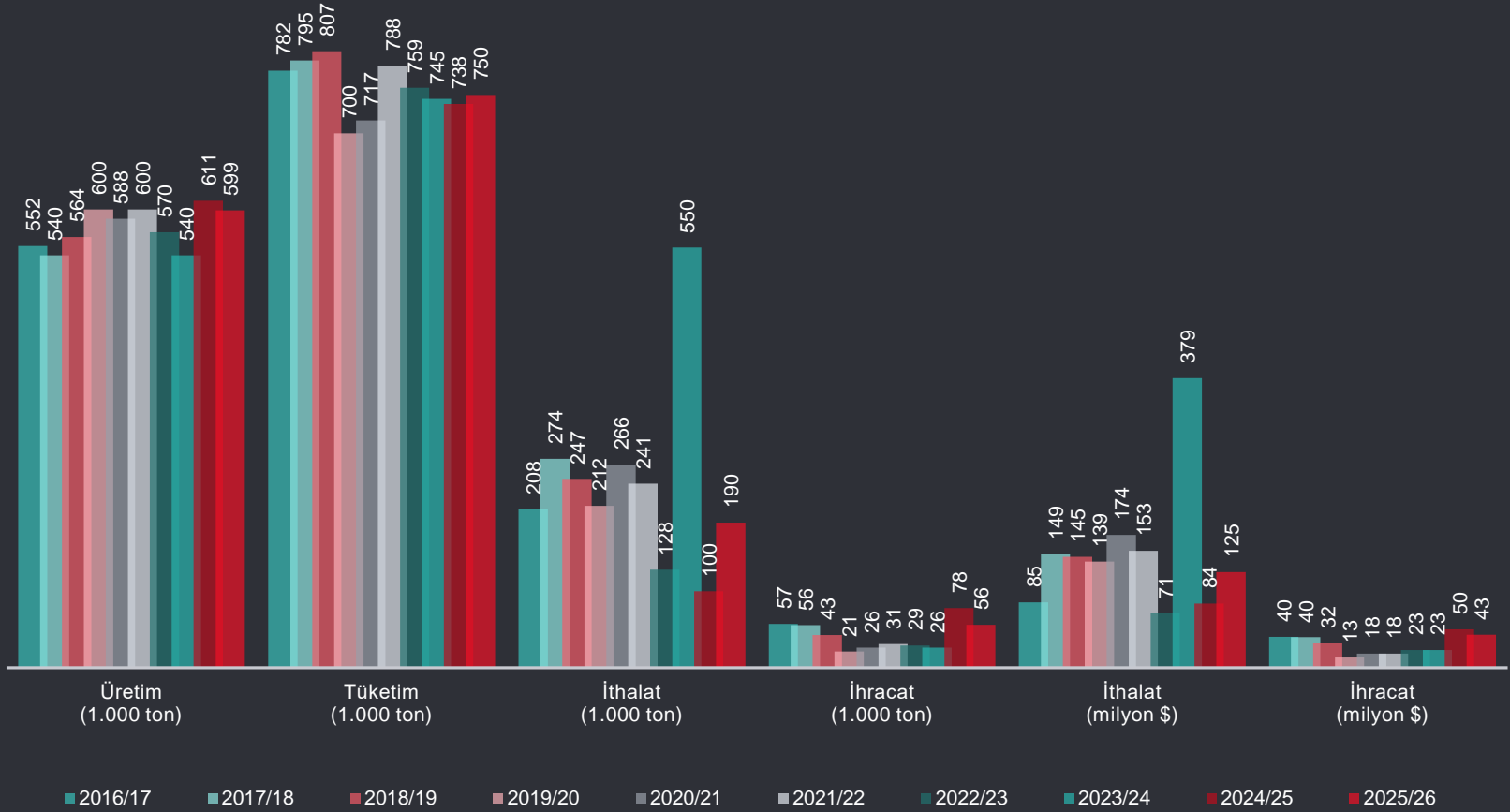
YULAF --(SON 10 YIL)

Yulaf Dengesi - Son 10 Yıl

PIRINÇ - (SON 10 YIL)

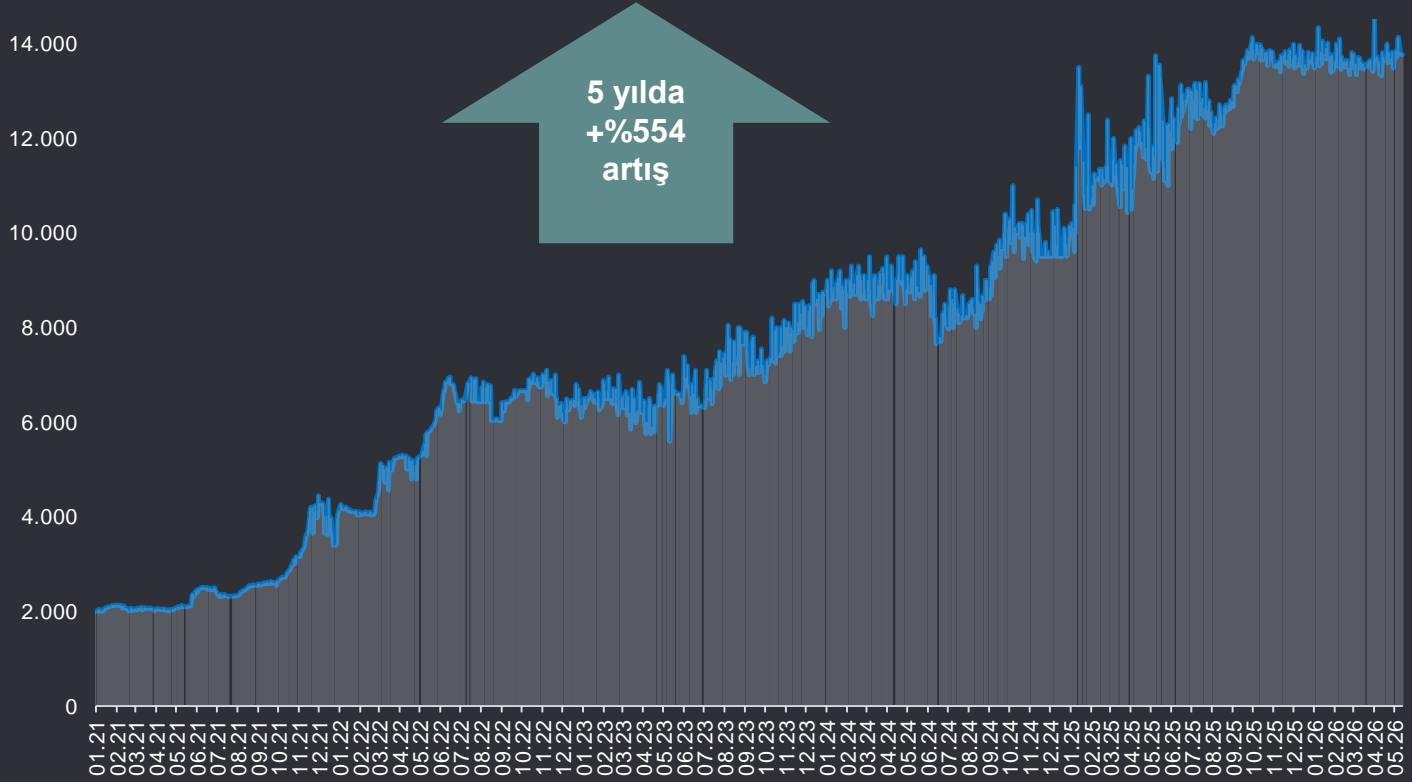
Pirinç Dengesi - Son 10 Yıl

Kaynak: TÜİK

EKMEKLİK BUĞDAY FİYATLARI

TÜRİB EKMEKLİK BUĞDAY FİYATLARI (TL/ton)

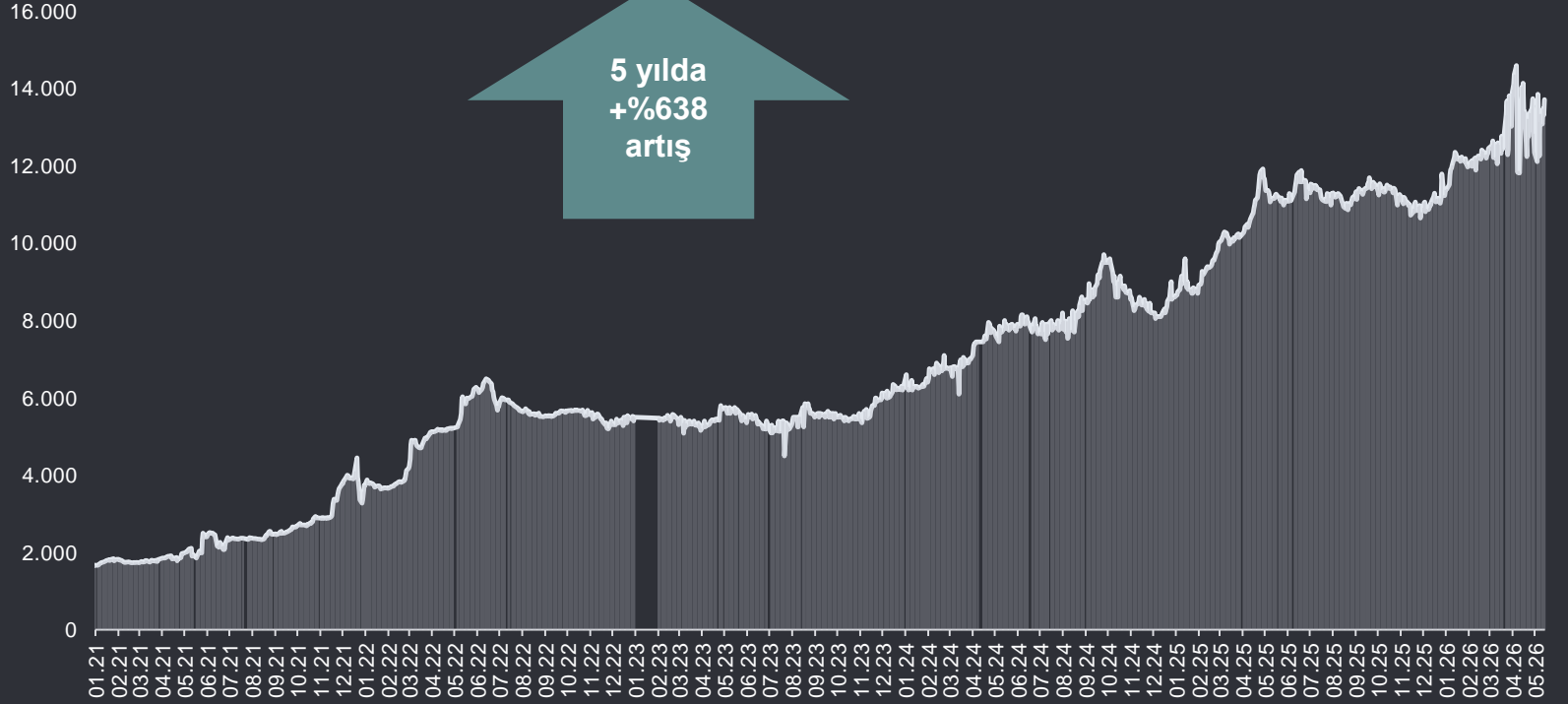
ARPA FİYATLARI

TÜRİB ARPA FİYATLARI (TL/ton)

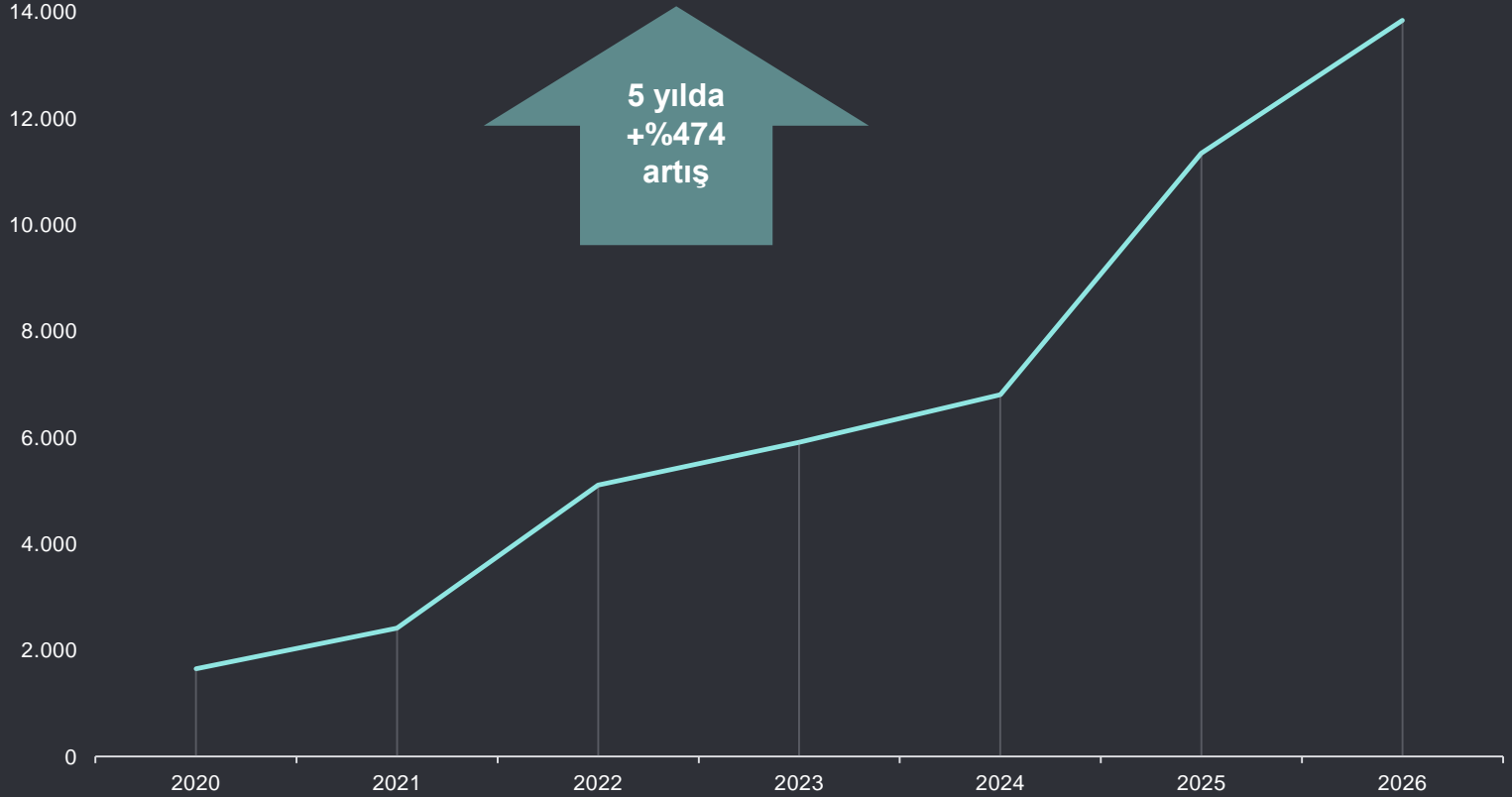
MISIR FİYATLARI

TÜRİB MISIR FİYATLARI (TL/ton)

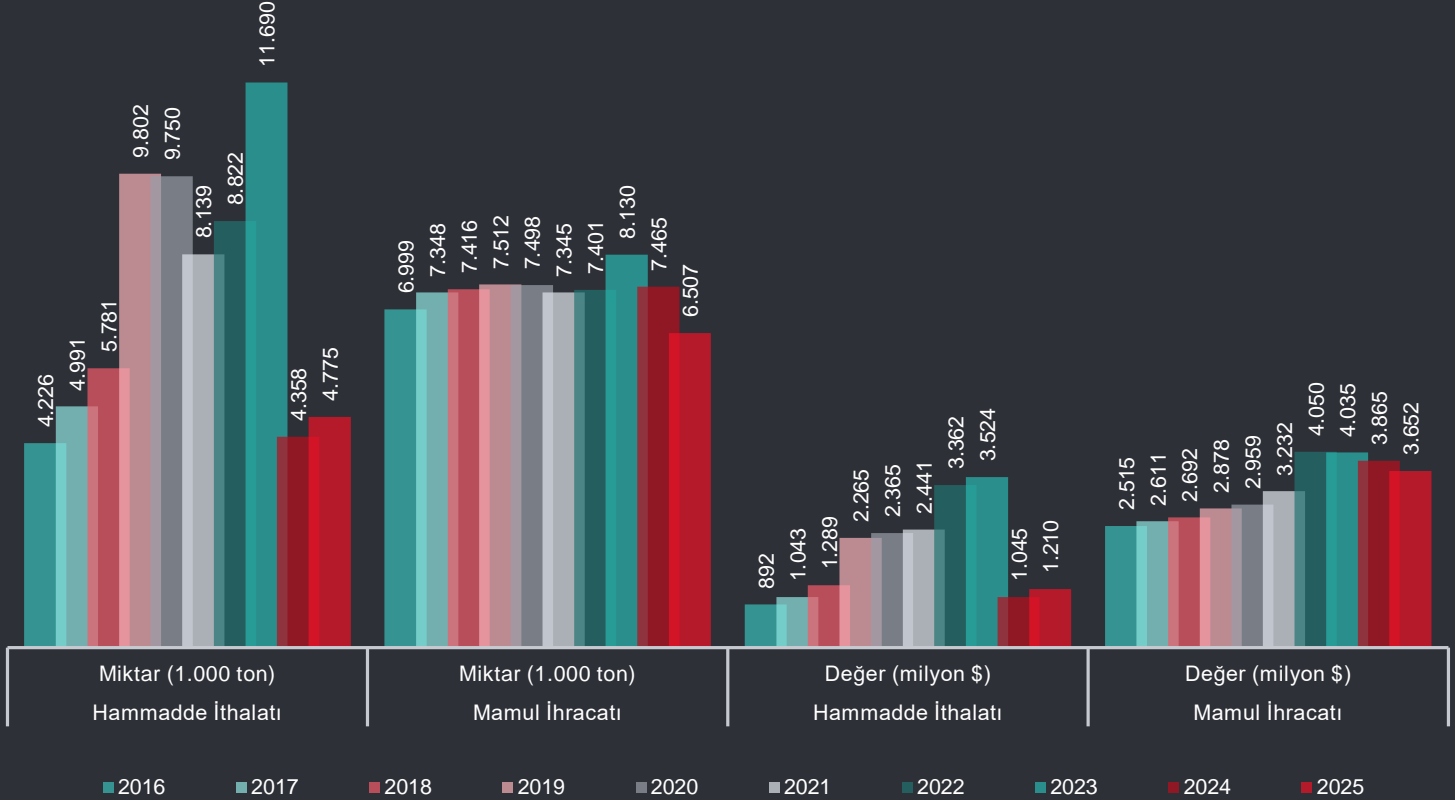

YULAF FİYATLARI

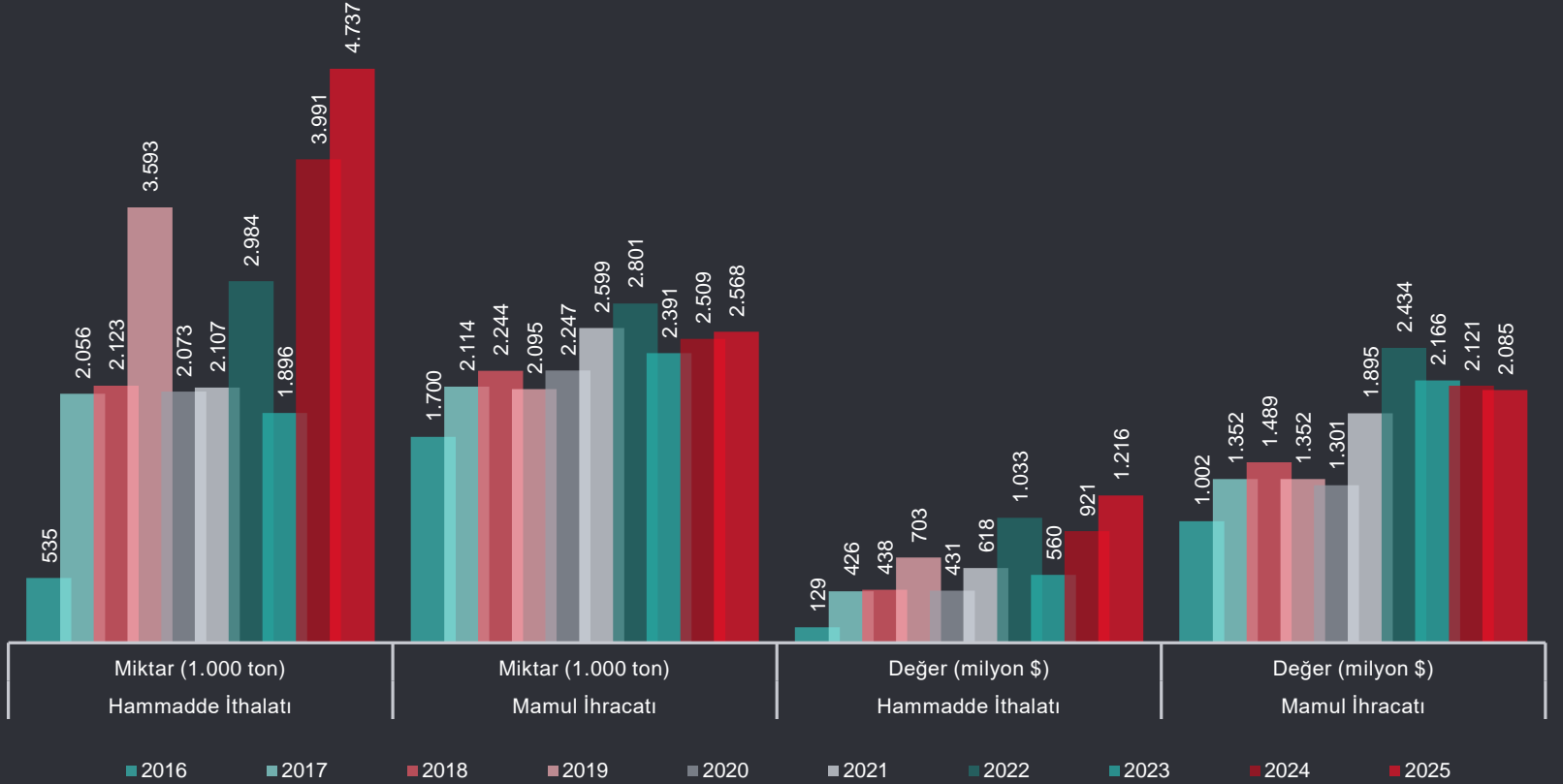
YULAF PİYASA FİYATLARI (TL/ton)

Buğday Hammadde İthalatı ve Mamul İhracatı - Son 10 Yıl (buğday karşılığı)

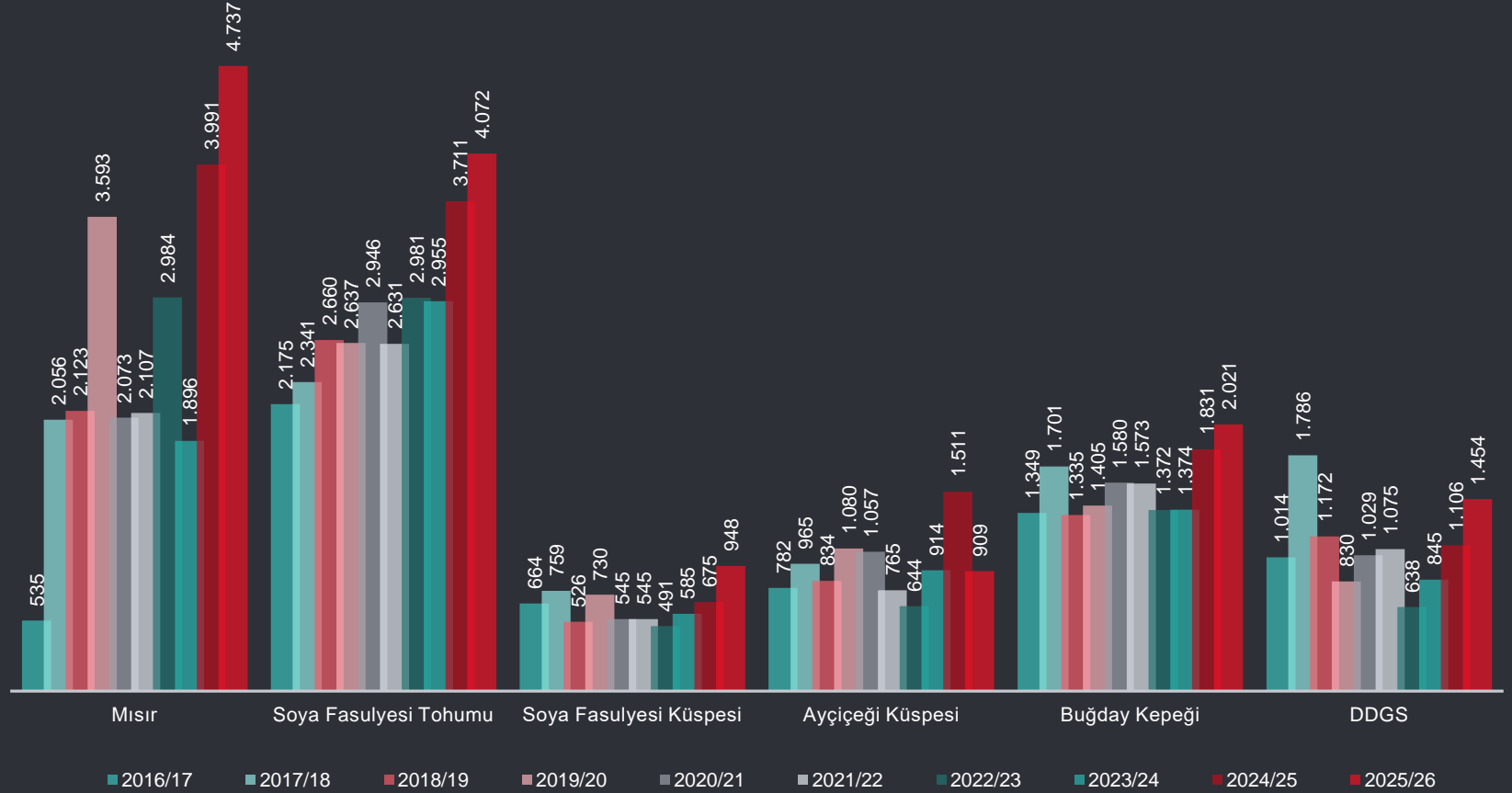

Mısır Hammadde İthalatı ve Mamul İhracatı - Son 10 Yıl (mısır karşılığı)

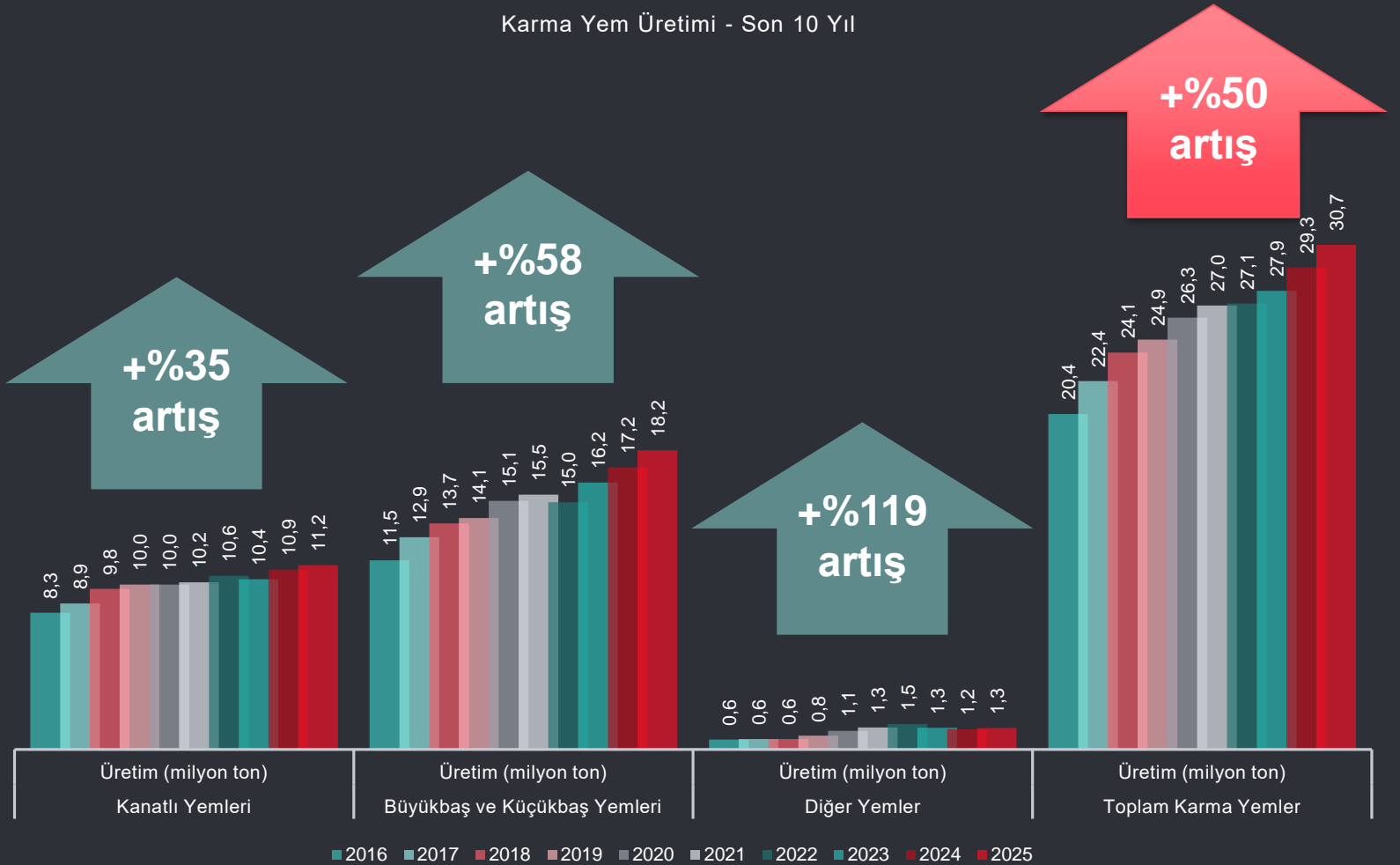
Kaynak: TÜİK,
İthalat sadece hammadde verisi içerir
İhracat sadece mamul verisi içerir

Yem Hammaddesi İthalatları - Son 10 Yıl
(1.000 ton)

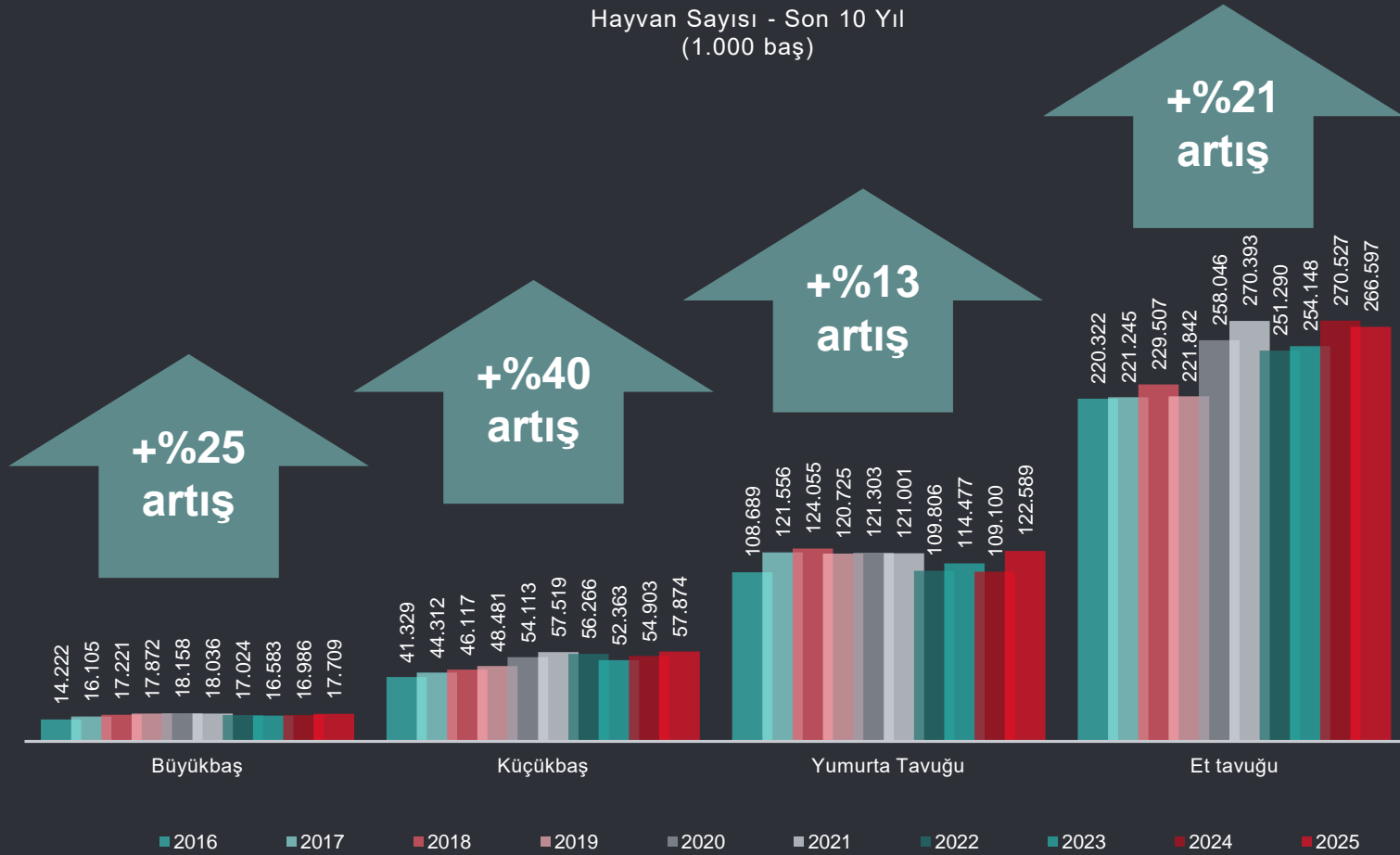
Karma Yem Üretimi - Son 10 Yıl

KARMA YEM ÜRETİMİ

CANLI HAYVAN SAYISI

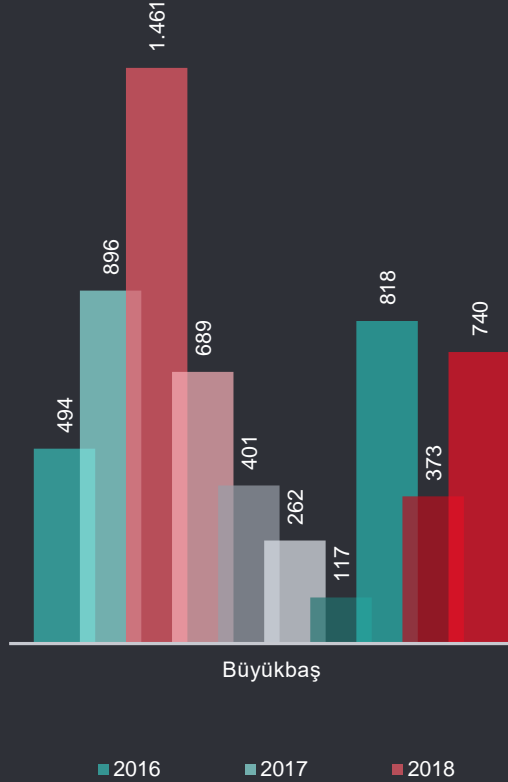
Hayvan Sayısı - Son 10 Yıl
(1.000 baş)

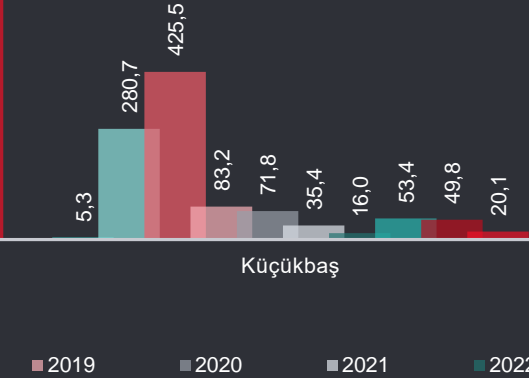
CANLI HAYVAN İTHALATI

Canlı Hayvan İthalatı - Son 10 Yıl
(1.000 baş)

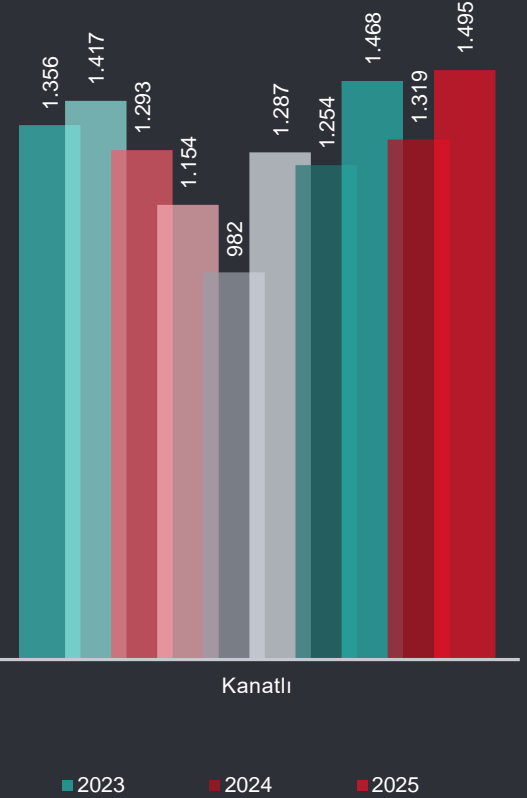
2025 = 117 bin baş
Ortalama = 625 bin baş

2025 = 20 bin baş
Ortalama = 104 bin baş

2025 = 1,5 milyon adet
Ortalama = 1,3 milyon adet

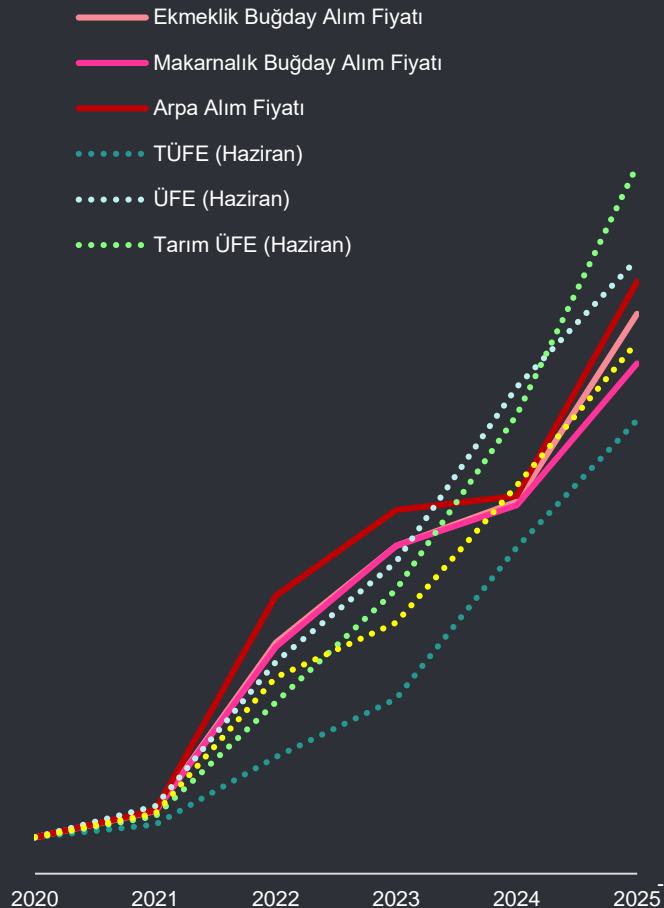

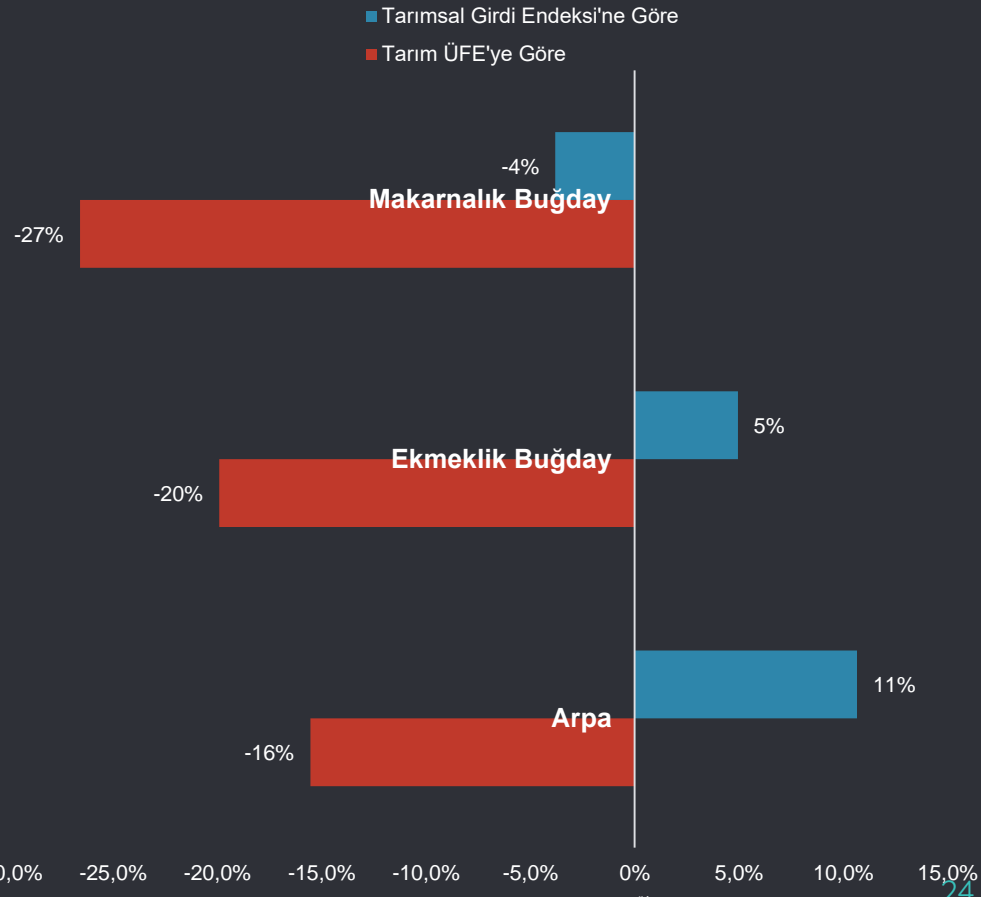
Kamu Politikaları

TMO ALIM FİYATLARI VE ENFLASYON İLİŞKİSİ

TMO Alım Fiyatları ve Enflasyon Karşılaştırması (Endeks Haziran 2020=100)

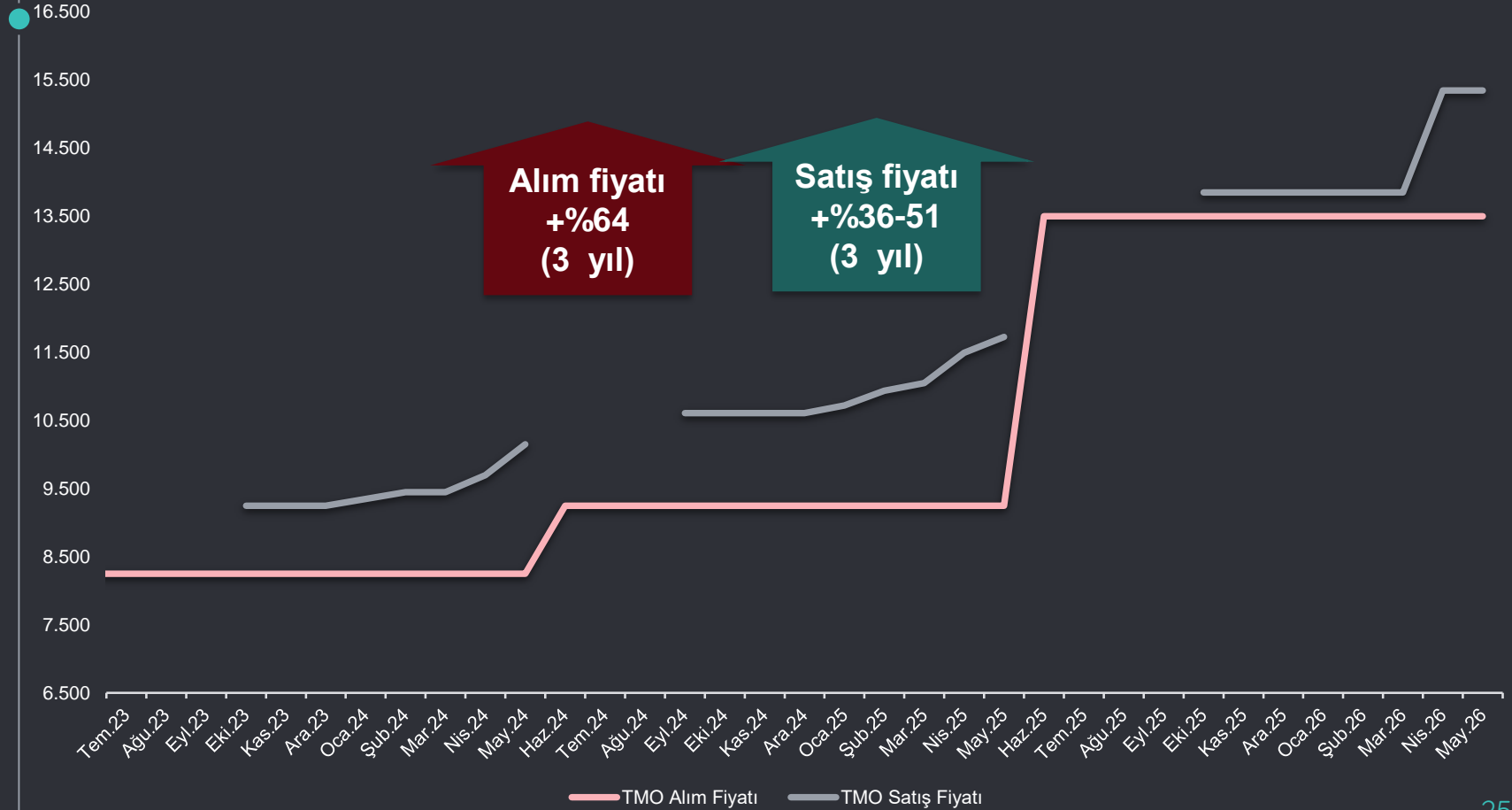
TMO Alım Fiyatlarının Reel Durumu Tarımsal Girdi Fiyatları ve Tarım ÜFE'ye Göre (2020 → 2025)

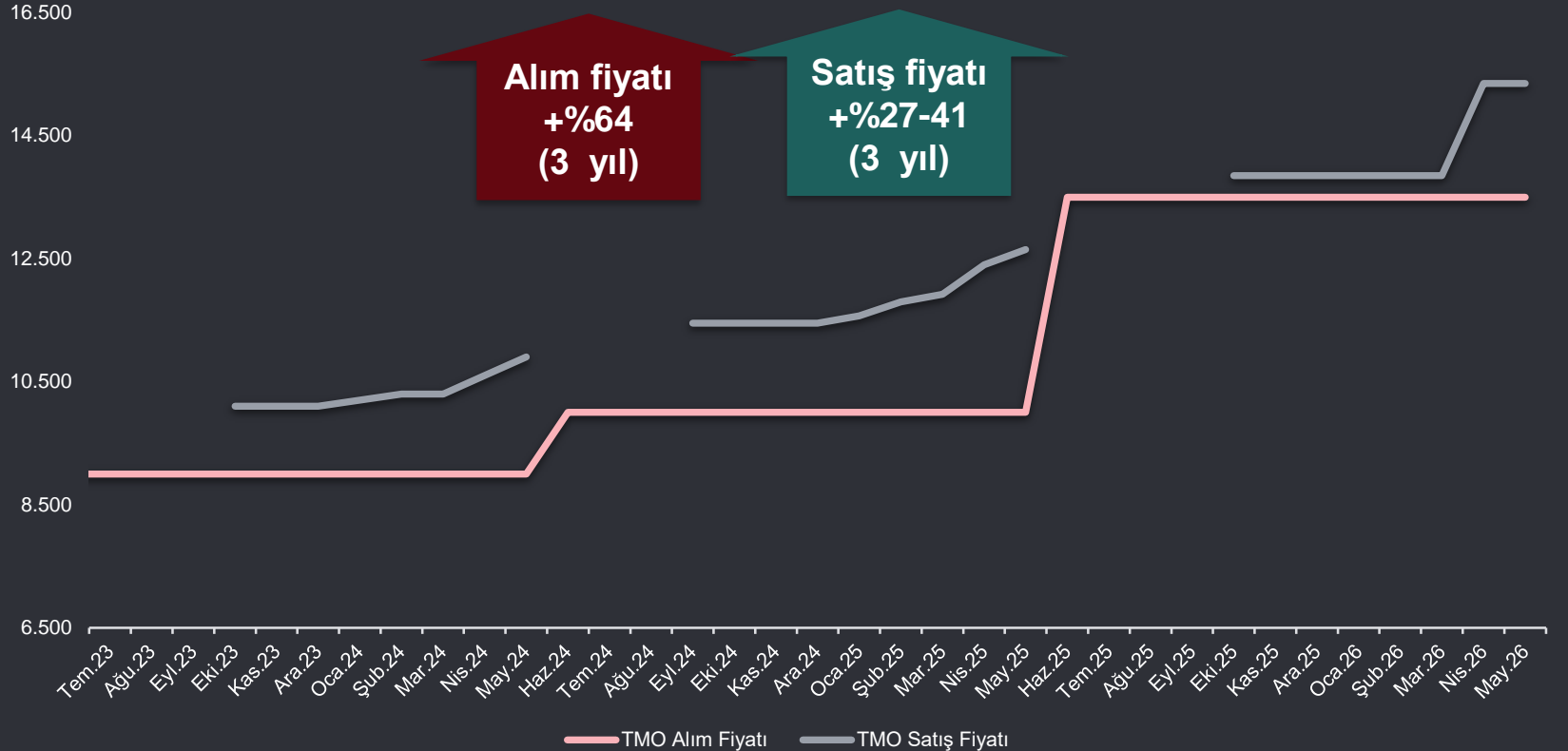

KAYNAK: TÜİK, TMO ENDEKS 2020 VERİLERİ ÜZERİNDEN HESAPLANMIŞTIR

EKMEKLİK BUĞDAY TMO ALIM-SATIŞ FİYATLARI

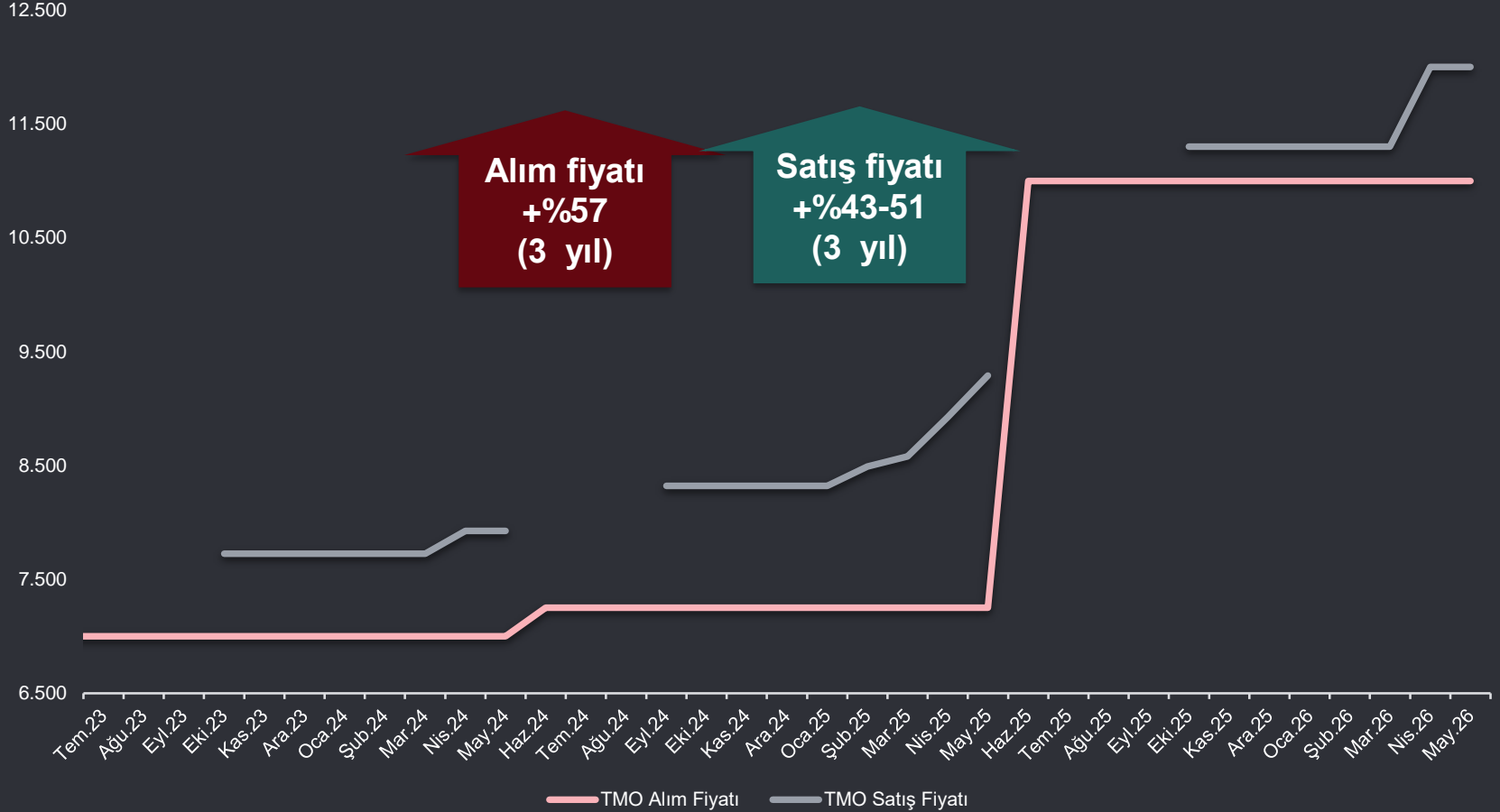
TMO FİYATLARI

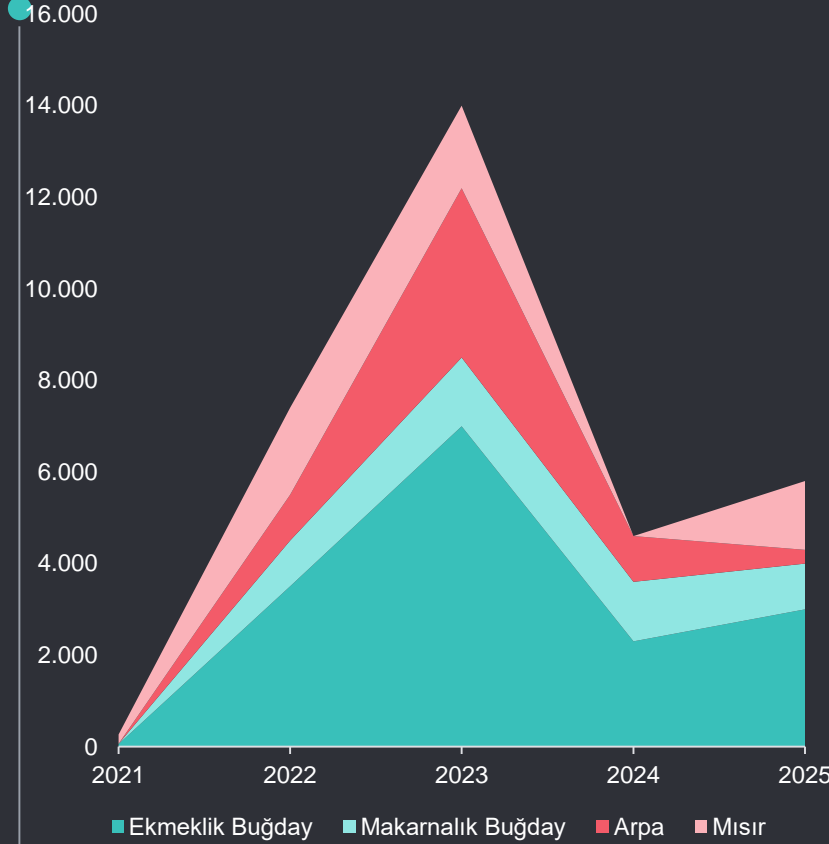
MAKARNALIK BUĞDAY
TMO ALIM-SATIŞ FİYATLARI

TMO FİYATLARI

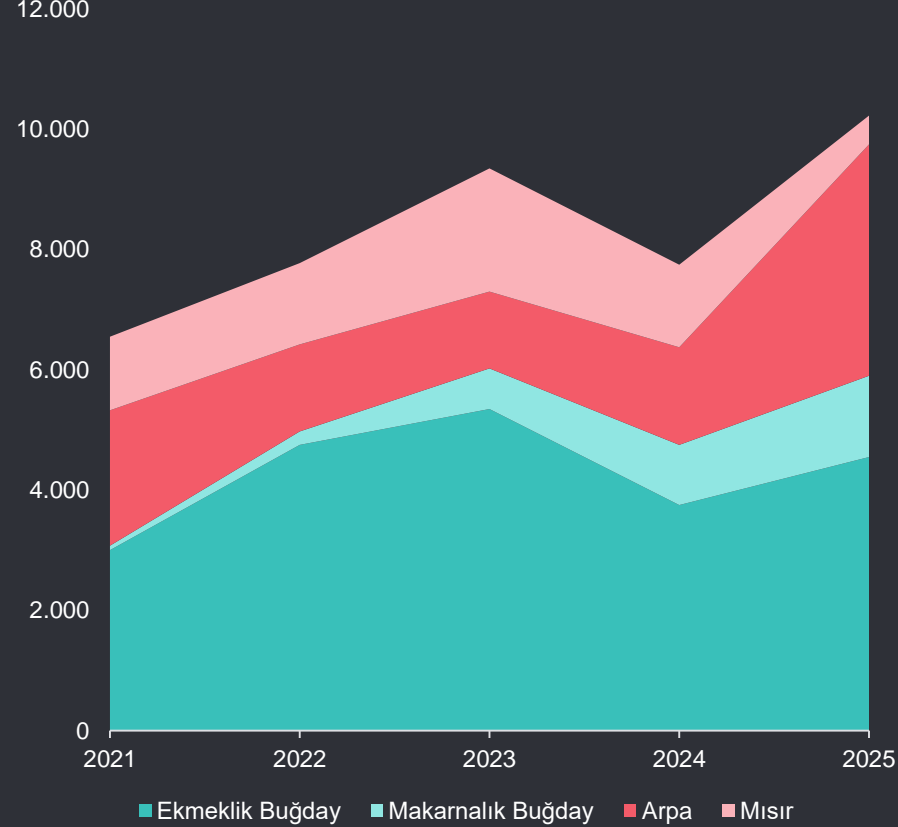
ARPA TMO ALIM-SATIŞ FİYATLARI

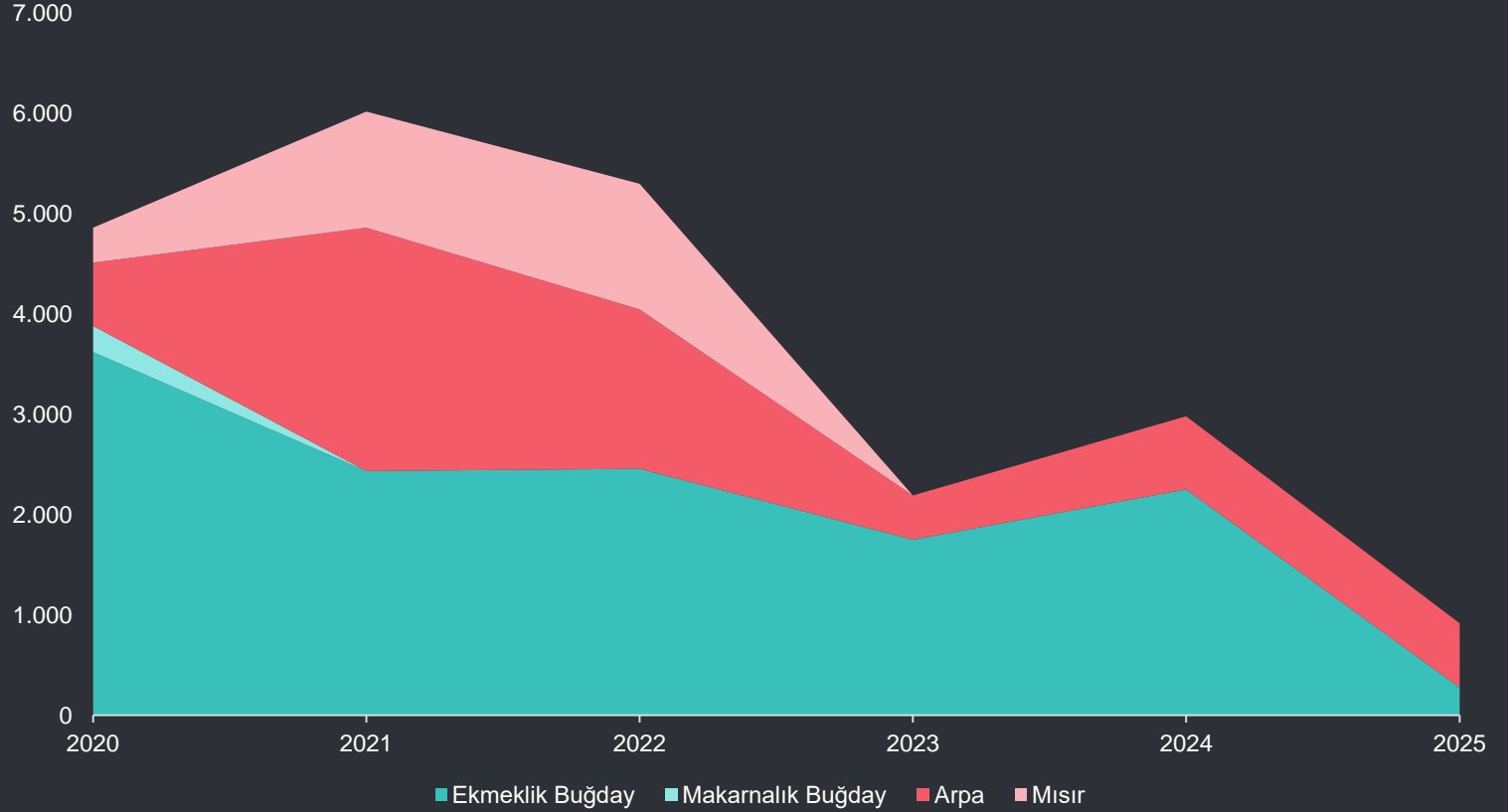
TMO Tahmini Alım Miktarları
(1.000 ton)

TMO Tahmini Satış Miktarları
(1.000 ton)

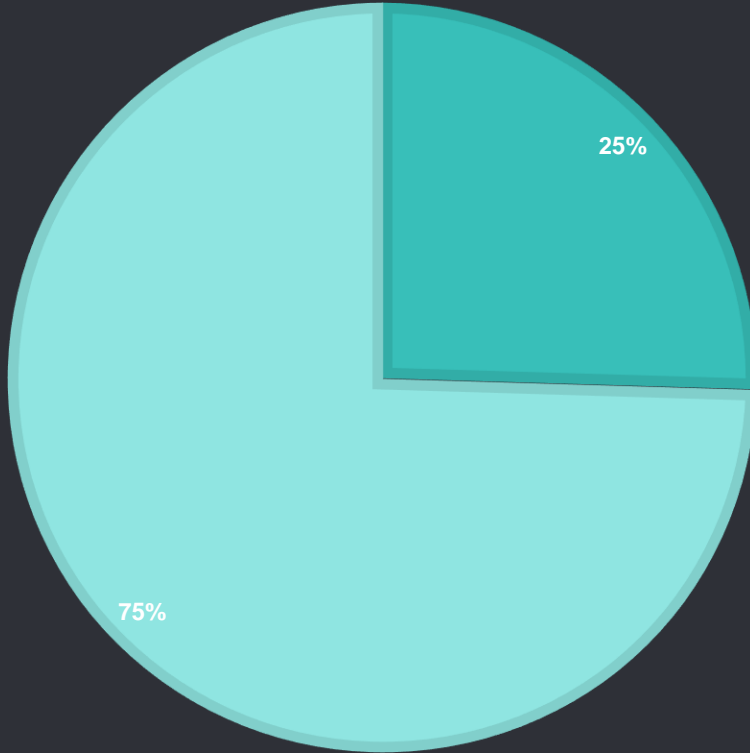

TMO Tahmini İthalat Miktarları
(1.000 ton)

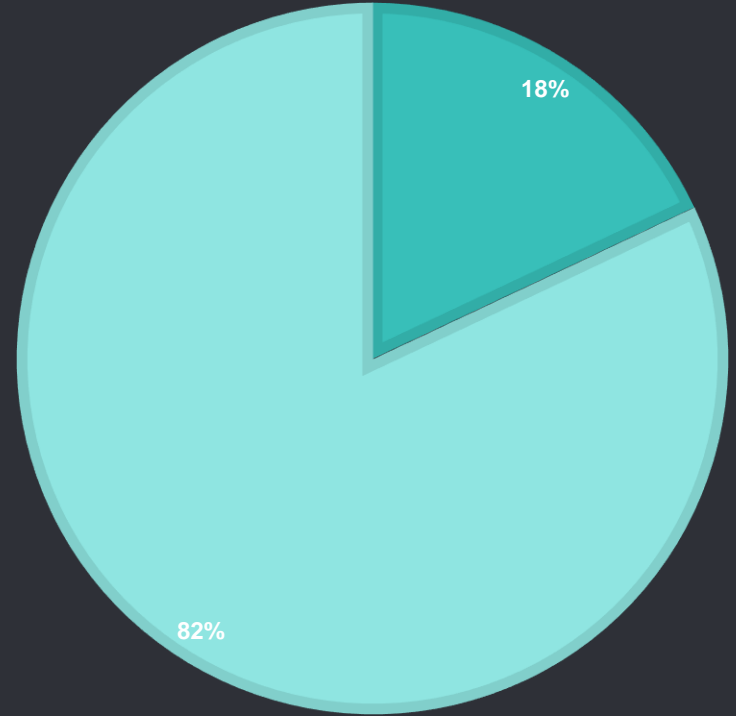
BUĞDAY

■ TMO ■ Serbest Piyasa

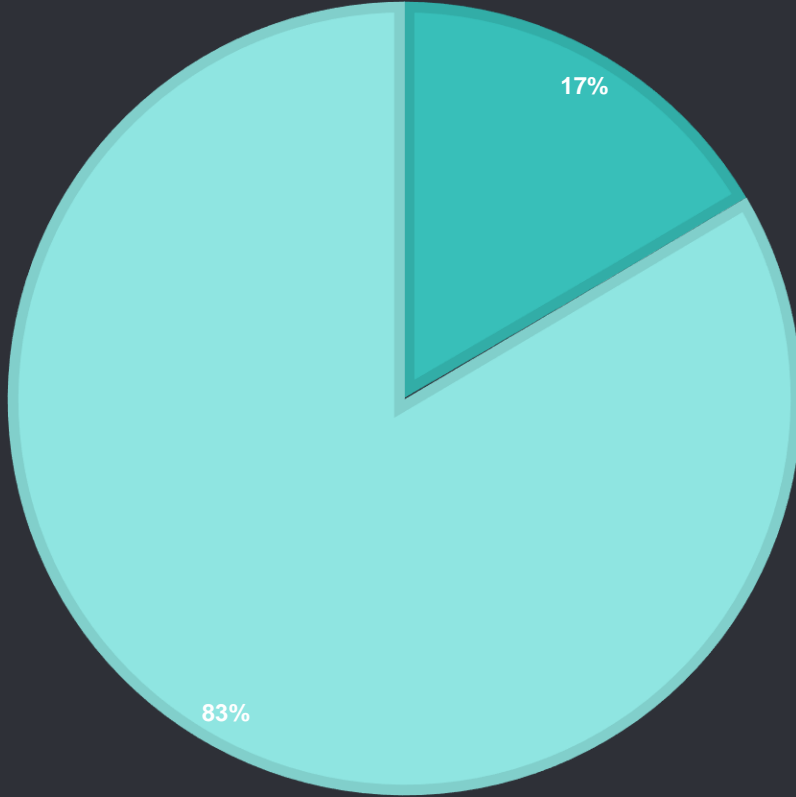
ARPA

■ TMO ■ Serbest Piyasa

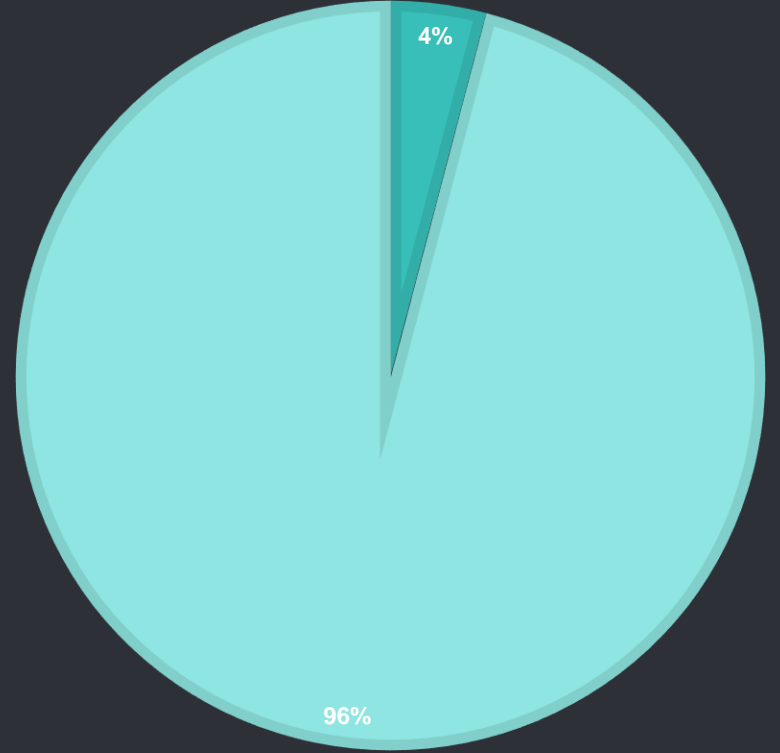
MISIR

■ TMO ■ Serbest Piyasa

ÇELTİK

■ TMO ■ Serbest Piyasa

2026 Hasat Öncesi Beklentileri

YAĞIŞ SEYRİ- 1 EKİM 2025 - 30 NİSAN 2026

KÜMÜLATİF YAĞIŞ ANALİZİ

555,3 mm

Türkiye Geneli
Su Yılı Yağışı

Normal: 431,7 mm

+%29

Normalin Üzerinde
Artış

66 Yıllık EN YÜKSEK Seviyesi

+%72

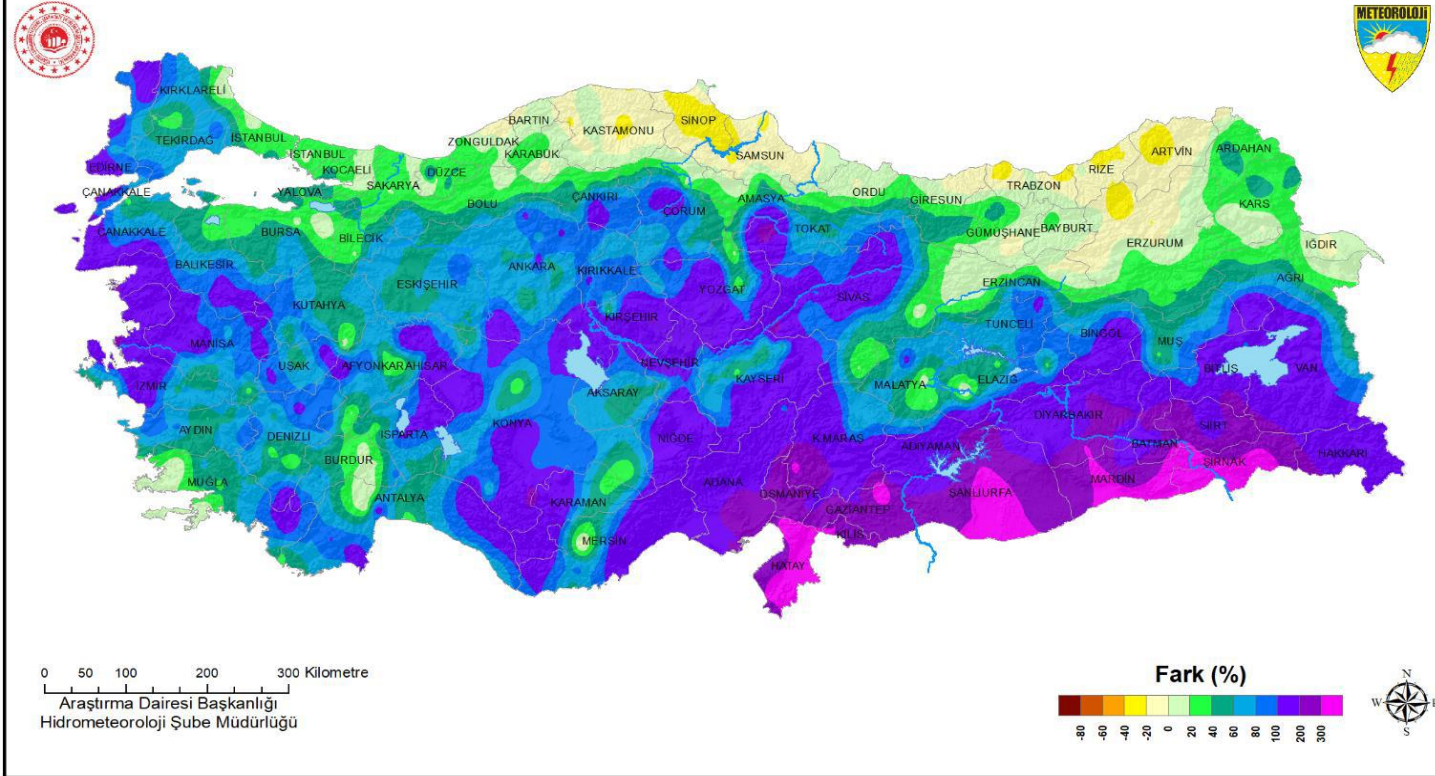
Geçen Yıla Göre
Artış

2025 Su Yılı: 322,9 mm

- 2025/26 kış-ilkbahar sezonu yağış açısından son derece elverişli
- Tahıl bitkileri için üst toprak nemi açısından olumlu
- Tarihsel ortalamaya göre iyi bir hasat için gereken nem koşulları mevcut
- 2025/26 su yılı (Ekim-Nisan) Türkiye'nin 66 yıllık ölçüm tarihinin en yağışlı dönemi
- İç Anadolu'da 15, Marmara ve Ege'de 11, Karadeniz'de son 10 yılın en yüksek değerleri
- Uzun süreli yağış ve düşük sıcaklık kombinasyonu fungal hastalık baskısını artırıyor.
- Hastalık baskısı ve fenolojik gecikme, çiftçilerin fungusit masraflarını artırmakta
- Hasat döneminde hava durumu, hasat edilen tahılın nem içeriği ve depolama kalitesi açısından belirleyici
- Hasat dönemine girilirken Haziran tahminleri normaller civarında
- Sonraki aylarda kurumanın ne zaman geleceği rekolte için belirleyici olacak.

YAĞIŞ SEYRİ-7 AYLIK KÜMÜLATİF YAĞIŞLAR

SU YILI YAĞIŞLARIN GEÇEN YIL İLE KARŞILAŞTIRILMASI (1 EKİM 2025 - 30 NİSAN 2026)

2026 HASAT ÖNCESİ İKLİM DEĞERLENDİRMESİ — ÖZET & RİSK MATRİSİ

ANA BULGULAR

- ✓ 2025/26 su yılı Türkiye'de 66 yılın en yüksek yağış seviyesine ulaştı
- ✓ Nisan 2026 normalin %50 üzerinde; İç Anadolu'da 23 yıl rekoru kırdı
- ⚠ Başaklanma döneminde aşırı yağış fungal hastalık baskısını artırdı
- ⚠ Nisan ortalama sıcaklığı normalin 0.6°C altında — fenolojik gecikme riski
- ✓ SPI haritaları 3-12 aylık tüm periyotlarda nemli/çok nemli gösteriyor
- Haziran mevsimlik tahmin: yağış normal civarı, Güneydoğu'da sıcaklık 1-2°C üzeri
- Hasat dönemi hava durumu tahıl kalitesi ve depolama için belirleyici
Hasat için en kritik pencere Haziran ortası–Temmuz başı
- Rekolte baskısı

RİSK MATRİSİ — 2026/27 HASAT

Yağış Eksikliği Riski	DÜŞÜK	66 yıl rekoru — toprak nemi yeterli
Kuraklık Riski	DÜŞÜK	Yağış endeksine göre tüm periyotlarda nem yüksek ancak bölgesel kurak cepler izlenmeli
Fungal Hastalık	YÜKSEK	Başaklanmada aşırı yağış — pas, septorya ve kök hastalıkları riski
Fenolojik Gecikme	ORTA	Düşük Nisan sıcaklığı, gecikme riski
Hasat Lojistiği	ORTA	Haziran yağışları normal civarında bekleniyor; hasat döneminde kuruma penceresi kritik.
Tahıl Kalitesi	ORTA	Protein, hektolitre, camsılık ve depolama kalitesi açısından risk Özellikle makarnalık buğdayda
Rekolte Belirsizliği	Orta	Toprak nemi verimi destekliyor; ancak hastalık, yatma ve kalite kaybı nihai sonucu belirleyecek.
Fiyat Etkisi	Orta	Rekolte iyi gelse bile kalite sorunu, kaliteli buğdayda primi koruyabilir.

LİSANSLI DEPOLAR – (TARIMIN BARAJLARI)

Kapasite

Tahıl lisanslı depo kapasitesi son yıllarda artış eğiliminde;

- Fiili kullanım oranı potansiyelin gerisinde
- 14,2 milyon ton kapasite - %40 doluluk

ELÜS Kullanımı

Ürün senetleri finansmana erişim sağlar:

- ELÜS, banka kredisi ve TÜRİB işlemleri için finansal köprü oluşturmakta
- Çiftçi farkındalığı ve finansal sistem entegrasyonu yetersiz

Hasat Sezonunda İşlevi

Stok yönetimi için kritik araç:

- Hasat baskısını absorbe eder,
- Ani fiyat düşüşünü sınırlar.
- Analiz/sınıflandırma fiyat karşılaştırmasını mümkün kılmakta

Yapısal Sorun

Depo yatırımı ile sürdürülebilir işletme maliyeti arasındaki makas, sistemi kısıtlıyor.

Kira ve faiz denklemi çiftçi lehine değil.

Politika Önerisi

Lisanslı depo ürün senetlerinin TMO alım süreçleriyle entegrasyonu, çiftçiye esneklik ve piyasaya derinlik sağlar.

2026 Hasat Sürecinde Rolü

TMO stoklarının erimesiyle birlikte lisanslı depo sistemi 2026'da arz yönetiminin merkezi aktörü olabilir.

2026/27 SEZONU REKOLTELER

2026/27 Sezonu Rekolte Beklentileri (TÜİK-USDA-FAO-AMIS):

- Toplam buğday üretimi 21-22,8 milyon ton
  - Ekmeklik buğday üretimi 16,6-18,1 milyon ton
  - Makarnalık buğday üretimi 4,4-4,6 milyon ton
- Arpa üretimi 8,3-9,0 milyon ton
- Mısır üretimi 7,5-8,0 milyon ton
- Pirinç üretimi 580-645 bin ton
- Yulaf üretimi 300-340 bin ton

2026/27 Küresel rekolte beklentisi (USDA-FAO-AMIS):

- Buğdayda %3-5, arpada %5-6, mısırdaki %2-4 ve yulafta %8-10 gerileme yönünde
- Pirinçte %1-3 artış öngörülüyor.

PİYASA STOK DURUMU (HASAT ÖNCESİ, MAYIS 2026)

TMO Buğday Stoku: USDA tahminine göre 2025/26 dönem sonu yurt içi buğday stoku ~2,3 mn tona geriledi — son yılların belirgin altında, yeni hasada düşük taşıma stokuyla giriliyor.

TMO Arpa Stoku: Tamamen tükendi (sıfır). Mayıs ayında satışa sunulacak arpa stoku kalmadı;

Özel Sektör (Sanayici-Tüccar) Stokları: Yüksek finansman maliyeti (politika faizi %37) nedeniyle spekülatif stoklamadan kaçınılıyor; ortalama 2-3 aylık operasyonel stok seviyesi korunuyor.

İthalat ile Açık Kapatma: 2025/26 sezonu yurt içi stok daralması büyük ölçüde ithalat ve dahilde işleme rejimi ile telafi edildi.

Çiftçi Elindeki Stok: Mevsimsel olarak yok denecek seviyede; nakit ihtiyacı ve depo maliyeti nedeniyle önceki hasat büyük ölçüde piyasaya çıkmış durumda.

MALİYET

Enflasyon-Faiz:

TCMB politika faizi %37,

Yıllık TÜFE %32,4 (Nisan 2026); gıda enflasyonu %34,5 ile manşetin üzerinde.

Reel faiz pozitif — stok tutmanın finansman maliyeti yüksek.

Aylık Stok Maliyeti (Buğday): 15.000 TL/ton kabulüyle finansman yükü ≈ 465 TL/ton/ay; depo+sigorta+fire ile ~650-750 TL/ton/ay.

Yıllık stok maliyeti ürün değerinin %50-60'ı

Sadece finansman maliyeti %35-40.

Yıllık Fiyat Artışı: Yurt içi tahıl fiyatları son 12 ayda TÜFE'nin (%32) ve gıda enflasyonunun (%34,5) gerisinde — reel olarak gerileme.

İyi rekolte ve küresel arz daralmasıyla hasat-sonrası yatay/sınırlı yükseliş bekleniyor.

ÇİFTÇİ BEKLENTİSİ 16.500 TL/TON (ADANA ÇİFTÇİLER BİRLİĞİ)

SANAYİCİ-TÜCCAR-ÇİFTÇİ DAVRANIŞLARI

Sanayici: Yüksek finansman maliyeti nedeniyle "gerektikçe alım"; hasatta en fazla 2-3 aylık stok, sonrasında TMO satışları ve ihaleleri ve ithalat rejimine bağımlılık.

Tüccar: Pozitif reel faiz spekülatif stoklamayı caydırıyor; hızlı sirkülasyon-düşük marj modeli. TMO alım fiyatı beklentisiyle hasat öncesi temkinli.

Çiftçi: Girdi maliyeti artışı ve reel fiyat gerilemesi gelir baskısı yaratıyor; nakit ihtiyacıyla hasat sonrası satış eğilimi yüksek. TMO müdahale fiyatı belirleyici.

Kamu: Dezenflasyon programı çerçevesinde üreticiyi koruyan ancak gıda enflasyonunu beslemeyen dengeli TMO alım fiyatı bekleniyor; ithalat rejimi ve tarife kotaları temel disiplin aracı.

DEĞERLENDİRME VE TAKİP KONULARI

Değerlendirme:

- Düşük devir stoku ile güçlü rekolte beklentisine karşılık yüksek finansman maliyeti
- Stok maliyetinin yıllık %50-60'a ulaşması sanayici-tüccarın uzun pozisyon almasını caydırır.
- Talep noksanlığı hasat döneminde fiyat üzerinde aşağı baskı yaratır
- Küresel arzdaki daralma ihracat kanalıyla dengeleyici unsur olabilir
- TMO müdahale fiyatı dengeli belirlense bile stok yükünün kamu üzerinde oluşması olası.

Takip Edilecek Konular:

- Jeopolitik risklerin seyri ve buna bağlı maliyet-lojistik kanallarındaki belirsizlik.
- Yoğun yağışların hasat zamanlamasına ve buğdayda kalite parametrelerine etkisi.
- TMO alım fiyatının enflasyona göre konumlanması ve fark fiyat mekanizmasının kapsamı.
- Arpa ve mısırdaki hasat baskısının fiyatlara yansımaları; yemlik arz/talep dengesinin yönü.
- Dış ticaret düzenlemeleri (ithalat rejimi, dahilde işleme)
- Un ve makarna sanayinin kapasite kullanımı için yeni ihracat pazarlarına açılma ihtiyacı.

TEŞEKKÜRLER